

Een waardevol verhaal voor Utrecht

Concept verkiezingsprogramma 2018-2022

ChristenUnie Utrecht

Woord vooraf

Dit verkiezingsprogramma is het resultaat van een prachtig traject waarin veel mensen hebben meegedacht over de toekomst van Utrecht. We hebben vier boeiende buurtgesprekken gehad, we hebben heel veel input gekregen van maatschappelijke organisaties en tientallen mensen hebben meegelezen en ons van advies gediend. Met gepaste trots presenteren we nu het eindresultaat: *een waardevol verhaal voor Utrecht*. Deze versie wordt aan de leden van de ChristenUnie Utrecht gestuurd en besproken op de algemene ledenvergadering van 6 november 2017. In aanloop daarnaartoe is het nog mogelijk om amendementen in te dienen.

Het verkiezingsprogramma heeft een andere vorm dan eerdere programma's. In een kernverhaal van vijf pagina's verwoorden we vanuit welke visie de ChristenUnie politiek wil bedrijven en op welke pijlers ons programma voor de komende jaren is gebouwd:

- + een sterke en sociale stad
- + groene en gezonde groei
- + een vrije en veilige samenleving

Vanuit het kernverhaal is het mogelijk om door te klikken naar specifieke thema's, waar we een nadere toelichting geven en concrete maatregelen voorstellen. Na vaststelling van het programma wordt het online gepubliceerd. Dan kan men vanuit het kernverhaal doorklikken naar afzonderlijke pagina's per thema. In deze pdf-versie staan alle teksten onder elkaar.

We willen alle mensen die hebben bijgedragen aan de totstandkoming van dit programma hartelijk bedanken. In het bijzonder de fractie, die nauw betrokken was bij het hele traject en die ons waardevolle input heeft gegeven vanuit de politieke actualiteit. Ook een speciaal woord van dank aan Mirjam Kosten, die veel tijd heeft besteed aan de eindredactie van het programma.

Samen met al deze mensen hebben we als commissie veel tijd en energie in dit verkiezingsprogramma gestoken. We hopen dat de ChristenUnie Utrecht met dit programma een mooie campagne tegemoet gaat en de komende jaren een waardevolle bijdrage kan leveren aan het bestuur van onze mooie gemeente.

De programmacommissie van de ChristenUnie Utrecht
Herman Smits (voorzitter)
Jedidja Harthoorn
Jeroen van Oort
Korienke Smit
Anneloes Voorberg

Het verhaal van de ChristenUnie voor Utrecht

Utrecht is een prachtige gemeente. Al eeuwenlang torent de Dom boven de huizen uit; al eeuwenlang doorstroomt de Oudegracht het hart van de stad. Maar bovenal is Utrecht de plek waar meer dan 340.000 mensen elke dag wonen, werken en samenleven.

De ChristenUnie gelooft dat al deze mensen waardevol zijn, met hun eigen verhaal, eigen kleur en eigen talenten. Zij komen het best tot hun recht als de zaken in de eigen omgeving goed geregeld zijn. Daarom zeggen wij: eerst de buurt. Scholen, sportvelden en buurthuizen zijn belangrijker dan grote prestigeprojecten en dure evenementen. En de gemeente zorgt – samen met inwoners – voor een veilige buurt om in te wonen.

Eerst de buurt betekent ook waardering en ondersteuning voor alle mooie initiatieven in de buurt. Van koken voor ouderen tot het onderhouden van het park, van coachen bij de voetbalvereniging tot helpen bij de Voedselbank. De ChristenUnie wil voor deze initiatieven geen regeltjescircus optuigen, maar ze ondersteunen met bijvoorbeeld huisvesting, relevante connecties of financiering. Want voor een fijne buurt zijn vrijwilligers onmisbaar.

De wereld is niet perfect, Utrecht is niet perfect. En de overheid zal daar ook niet voor kunnen zorgen. Wel wil de ChristenUnie dat de gemeente naast de mensen staat die hulp nodig hebben. Of het nu gaat om Utrechters die zorg nodig hebben, Utrechters met schulden, Utrechters in armoede, slachtoffers van mensenhandel of nieuwe Utrechters met een achtergrond als vluchteling. Wij komen voor hen op. Net als voor de toekomstige bewoners van onze gemeente, door te werken aan een schoner milieu, een hogere luchtkwaliteit en een groenere economie.

De ChristenUnie is een partij *van* christenen *voor* alle mensen. Wij willen dat uitstralen en iets doorgeven van de liefde die God heeft voor deze wereld, voor Nederland, voor Utrecht. Doe met ons mee. Geef geloof een stem!

1. Een sterke en sociale stad

Veel in Utrecht gaat goed. Het aantal banen neemt toe, er zijn veel vrijwilligers actief en veel mensen zijn gezond. Tegelijkertijd zijn er zorgen. Nog te veel mensen zijn werkloos, hebben schulden of zijn eenzaam. De komst van vluchtelingen zorgt soms voor spanningen, of dat nu in een asielzoekerscentrum is of in een woning in de buurt. En de hervorming van zorg en welzijn is ingrijpend geweest.

Meetellen en meedoen

De ChristenUnie vindt het vanwege die zorgen belangrijker dan ooit om te werken aan een gemeente waar het niet vooral gaat om 'ik' maar juist om 'wij'. Wij willen dat Utrecht een gemeente is [waar iedereen meetelt](#): hoogopgeleide tweeverdieners en mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt, zorgbehoevende ouderen en gezinnen met jonge kinderen, Nederlanders van wie de familie al vele generaties hier leeft en migranten. En in een stad waar iedereen meetelt, moet ook iedereen mee kunnen doen. We staan voor een samenleving waaraan iedereen – jong en oud, betaald of onbetaald – een bijdrage kan leveren.

Die samenleving bereiken we niet als de overheid van bovenaf alles oplegt. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat de gemeente naast de mensen staat. Om te wijzen op de eigen verantwoordelijkheid, maar ook om mee te denken, te stimuleren en te ondersteunen waar dat nodig is. Dit vraagt om maatwerk: de een heeft die ondersteuning meer nodig dan de ander.

Zorg voor kwetsbare inwoners

Voor alle mensen die in [armoede](#) leven garandeert de overheid wat de ChristenUnie betreft in ieder geval het bestaansminimum: een dak boven het hoofd en voldoende eten en drinken. De

grote behoefte aan de Voedselbank en het aantal dak- en thuislozen in Utrecht laten zien dat het bestaansminimum nog niet vanzelfsprekend is. De ChristenUnie wil Utrechters die [werkloos](#) thuis zitten, niet langer zinloze trainingen laten volgen. We stoppen met eindeloze regeltjes voor mensen met een uitkering, maar gaan uit van vertrouwen. We geven ondernemers de ruimte om mensen aan het werk helpen.

Ook mensen met [schulden](#), of mensen die ondanks hun baan te weinig overhouden om te leven, wil de ChristenUnie ondersteunen. Armoede- of schuldenproblematiek moet eerder gesignaleerd worden, en waardevolle initiatieven zoals Schuldhulpmaatje moeten financiële en praktische steun krijgen. Zo kunnen zij in meer buurten in de stad van betekenis zijn.

Mensen die [eenzaam](#) zijn mogen we niet aan de kant laten staan. Maar liefst een derde van de Utrechtse volwassenen voelt zich wel eens eenzaam. Van de 65+'ers is dit bijna de helft. 12% van die groep is zelfs ernstig eenzaam. De ChristenUnie wil dat de gemeente een plan van aanpak opstelt om de eenzaamheid in de stad te bestrijden. Zo moet de gemeente op dit vlak de initiatieven die er zijn, zoals het tien-stratenplan en de 'gouden koffie' van het Nationaal Ouderenfonds, in beeld brengen en ondersteunen. [Ouderen](#) die dat willen, moeten bij elkaar kunnen wonen in daarvoor bedoelde woningen.

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de [jeugdzorg](#), [werk voor mensen met een arbeidshandicap](#) en de [zorg voor langdurig zieken en ouderen](#). Daarmee heeft de gemeente Utrecht een grote verantwoordelijkheid gekregen in de zorg voor kwetsbare inwoners. Voor de ChristenUnie staat maatwerk voorop: zorg op een menselijke schaal met een menselijk gezicht. We willen extra aandacht voor de ondersteuning van gezinnen, omdat we kinderen en jongeren gezond en veilig willen laten opgroeien. Kinderen die extra ondersteuning nodig hebben, moeten die zo dicht mogelijk bij huis en school kunnen krijgen.

Voor een goede vervulling van de toegenomen wettelijke taken en verplichtingen, heeft de gemeente de beschikking over veel gevoelige [persoonsgegevens](#). De ChristenUnie vindt het van groot belang dat de gemeente daar zorgvuldig mee omgaat en dat burgers goed geïnformeerd worden over wat er met hun gegevens gebeurt.

Een goede start voor iedereen

Een sterke samenleving begint bij een goede start voor iedereen. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat de gemeente aandacht heeft voor taalachterstanden bij peuters, zodat elk kind gelijke kansen krijgt op school. Ouders hebben de vrijheid een goede [school](#) voor hun kind te kiezen, die past bij hun opvoeding en levensovertuiging. En elk kind moet de mogelijkheid hebben kennis te maken met [sport](#) en [cultuur](#). De gemeente dient er dan ook voor te zorgen dat er [in elke wijk](#) sportvelden en gymzalen zijn, evenals een bibliotheek, buurthuis en een cultureel podium.

Ook nieuwe Utrechters, [vluchtelingen](#) die naar Utrecht zijn gekomen, hebben een goede start nodig. Om deel uit te kunnen maken van de samenleving, is het essentieel dat statushouders de taal leren. Dit moet zo vroeg mogelijk beginnen, liefst al in het asielzoekerscentrum. Als de gemeente weer de regie krijgt over de inburgering, wil de ChristenUnie de inburgering volledig verbinden met de maatschappelijke initiatieven in de stad. Op die manier leren nieuwkomers de taal, maar raken ze ook bekend met het onderwijs, de arbeidsmarkt, de Nederlandse tradities en de normen en waarden. Zo faciliteert de overheid de inburgering, die flink wat van de nieuwkomers vraagt, zo goed mogelijk.

Niet alleen recent aangekomen statushouders hebben moeite om in het Nederlands te communiceren. Er is in Utrecht ook een grote groep mensen die de taal al langere tijd niet goed beheerst, of die moeite heeft met digitale communicatiemiddelen. De gemeente moet deze groep helpen. De ChristenUnie wil dat er meer aandacht komt voor [taal- en digitale vaardigheden](#), en dat cursussen en ondersteuning laagdrempelig worden aangeboden. Ook

willen we dat contact met de gemeente voor iedereen mogelijk is. Daarom moet er in elke wijk een wijkbureau zijn, moet de gemeente eenvoudige taal gebruiken en moet er ook niet-digitaal gecommuniceerd worden met inwoners.

Ruimte voor initiatief

[Vrijwilligers](#) zijn van onschatbare waarde voor de gemeente. De ChristenUnie wil hen ondersteunen, waarderen en belonen. Dat kan soms met geld, soms met inspraak, en vaak alleen al door als gemeente betrokken te zijn en samen te werken. Het beleid van de gemeente moet aansluiten bij deze initiatieven. Mensen die verantwoordelijkheid willen nemen voor zaken als groenonderhoud of het beheer van een sporthal, geven wij de ruimte, mits zij aan de voorwaarden voldoen. Zo werken we aan een sterke en sociale stad, waarvan het eigenaarschap bij haar bewoners ligt.

2. Groene en gezonde groei

De gemeente Utrecht groeit in rap tempo naar meer dan 400.000 inwoners in 2030. Dit zorgt voor grote uitdagingen in de stad, zoals het realiseren van voldoende woningen, het zorgen voor genoeg groen in de buurt en het in goede banen leiden van het verkeer. Maar het biedt ook kansen. De ChristenUnie wil investeren in een duurzame, groene en gezonde stad. Omdat de keuzes die we nu maken, niet alleen invloed hebben op onszelf, maar ook op de generaties na ons.

De groei van de stad vraagt om eerlijkheid en politieke moed. Keuzes die op korte termijn de meeste winst of populariteit opleveren, zijn niet altijd de juiste. Wij willen recht doen aan de bewoners en aan de schepping. Daarom willen we allereerst een ambitieus groen beleid, in samenwerking met bewoners, bedrijven en andere overheden. Een duurzame stad betekent: een circulaire economie (waarbij we bewuster omgaan met onze grondstoffen en er geen afval meer bestaat), schone energie en schoon vervoer. Maar het betekent ook dat de gemeente zorgt dat de afvalinzameling goed geregeld is, dat buurten bereikbaar zijn en dat er heldere afspraken zijn over parkeren.

Naar een circulaire economie: Utrecht als koploper

De ChristenUnie wil dat Utrecht koploper is in de transitie naar een duurzame en circulaire economie. Dit levert veel op voor ons en voor volgende generaties: gezondere lucht, een beter klimaat en een sterkere [economie](#). Wij willen dat de gemeente ruim baan maakt voor schone energie en zich ervoor inzet om zo snel mogelijk af te komen van olie, aardgas en kolen. Energiebesparing moet topprioriteit krijgen: energieneutrale huizen en gebouwen worden de norm. In het toewerken naar een circulaire economie heeft de gemeente een voortrekkersrol. Dit kan door zelf het goede voorbeeld te geven in inkoop en aanbestedingen en door initiatieven van inwoners, organisaties en bedrijven die bijdragen aan een circulaire economie volop te ondersteunen. Ook bewoners hebben een belangrijke rol, onder andere door zo goed mogelijk [afval](#) te scheiden. Het is dan ook belangrijk dat dit goed geregeld wordt en dat helder is wat er met de ingezamelde grondstoffen gebeurt.

Bij plannen voor schone [energieopwekking](#) moeten omwonenden nauw betrokken worden. De ChristenUnie wil dat zij kunnen meeprofiteren van de voordelen die schone energie oplevert, bijvoorbeeld in het geval van windmolens.

Huisje, boompje, beestje

Een goed en betaalbaar huis, appartement of studentenkamer in een prettige buurt, is voor ons allemaal belangrijk. De beschikbaarheid van de juiste [woningen](#) is helaas niet vanzelfsprekend in Utrecht. Er zijn lange wachtlijsten voor sociale huurwoningen, de behoefte aan betaalbare huurwoningen in de vrije sector is groot en de huizenprijzen schieten omhoog. De huren en huizenprijzen zullen in dit gewilde stukje van het land waarschijnlijk relatief hoog blijven. Toch

wil de ChristenUnie dat de gemeente inzet op het versnellen van de bouwproductie. Dit moet leiden tot meer betaalbare woningen voor studenten, starters, mensen met een kleine beurs en statushouders. Ook creatieve oplossingen zijn nodig, bijvoorbeeld het verbouwen van kantoorpanden tot woningen. En er moet gewerkt worden aan een betere spreiding van sociale huurwoningen over de stad, zodat segregatie wordt tegengegaan. Met name in Overvecht is de concentratie sociale huur te hoog. Daar moeten dus meer duurdere huur- en koopwoningen komen.

Utrecht is een [groene gemeente](#), maar wat de ChristenUnie betreft nog niet groen genoeg. Groen is namelijk niet alleen goed voor de gezondheid van onze inwoners, maar zorgt er ook voor dat de stad niet te veel opwarmt en dat bij zware regenbuien [water](#) kan weglopen. Meer groen in de stad is dan ook hard nodig. Bovendien willen we dat waardevolle natuur in en rondom de stad beschermd wordt, zoals de Gagelpolder boven Overvecht of de natuur rond de A27 bij Amelisweerd.

Vervoer: schoon en veilig

Voor een duurzame, groene en gezonde stad zet de ChristenUnie volop in op de [fiets](#) en het openbaar vervoer. Hoewel de fiets in de stad al het belangrijkste vervoermiddel is, kan er nog veel verbeterd worden. Daarom wil de ChristenUnie meer buurtstallingen en betere fietsverbindingen. Bovendien willen we minder fietsverkeerslichten en waar mogelijk minder lange wachttijden. Ook werken we verder aan de veiligheid van fietsers in het verkeer, door fietspaden zoveel mogelijk te scheiden van autowegen, en paaltjes en drempels waar mogelijk te verwijderen.

Meer plek voor fiets en openbaar vervoer betekent tegelijk dat er minder ruimte overblijft voor de auto. De ChristenUnie wil toewerken naar een autoluwe binnenstad. Dat houdt onder andere een plan van aanpak in voor een autovrije Oudegracht. Uitbreiding van de auto-infrastructuur is alleen gewenst als dit bijdraagt aan een verbetering van de verkeersveiligheid en de leefbaarheid. Het [stationsgebied](#) moet niet alleen een doorgangsgebied worden, maar ook een prettige en leefbare buurt om te wonen, te werken en te recreëren.

In een groeiende stad staat de luchtkwaliteit onder druk. De ChristenUnie vindt de gezondheid van Utrechtse kinderen en volwassenen belangrijker dan een optimale bereikbaarheid van de stad per auto. Om die reden zijn we voorstander van de milieuzone, waarbij vervuilende auto's uit de binnenstad worden geweerd.

3. Een vrije en veilige samenleving

Een ontspannen samenleving is gebouwd op vrijheid die we van elkaar ontvangen en aan elkaar gunnen. Mensen moeten in vrijheid keuzes kunnen maken om hun leven vorm te kunnen geven. Of het nu gaat om de vrijheid van godsdienst, de vrijheid van meningsuiting of de vrijheid van onderwijs: de ChristenUnie staat pal voor de verdediging van ieders vrijheid. Zo moeten ouders een school kunnen kiezen die bij hun kind past, moet zorg passen bij de identiteit van een gezin en moeten mensen zelf verantwoordelijkheid kunnen nemen, of het nu gaat om groenonderhoud in de straat of het beheer van een sportkantine.

Om in vrijheid te kunnen leven, is veiligheid een voorwaarde. Hoewel de misdaadcijfers de laatste jaren (over het algemeen) dalen, voelen veel mensen zich toch wel eens onveilig. In sommige buurten is veel sociale overlast en criminaliteit. Ook zijn er nieuwe gevoelens van onveiligheid, bijvoorbeeld angst voor radicalisering en aanslagen. Veilige buurten blijven daarom voor de ChristenUnie topprioriteit.

Een plan voor elke buurt

Als het gaat om veiligheid, heeft elke buurt of wijk een [eigen aanpak](#) nodig. Op dit moment zijn er de gemeentelijke wijkactieplannen, maar die zijn verouderd. Er zijn nieuwe, frisse ideeën nodig, van (nieuwe) bewoners, winkeliers, scholen, politie en woningcorporaties. Zij zijn het immers die bijdragen aan een goede buurt. Een buurt waarin jongeren veilig naar school gaan en ruimte hebben om te spelen, waarin ouders met een gerust hart wonen, werken en winkelen en waarin ouderen zonder zorg over straat kunnen, actief kunnen zijn en van het leven kunnen genieten.

In veel buurten ervaren inwoners toenemende onveiligheid in het verkeer. Handhaven op te hard rijdend verkeer is hard nodig. Hoewel de gemeente niet zelf handhaaft, kan ze bij de politie inzetten op extra prioriteit. Verder is het noodzaak dat in meer buurten 30-kilometerzones komen. Ten slotte kan de gemeente vaker op borden aangeven wat de maximale snelheid is.

Streng aanpak van overlast en uitbuiting

Mensen zijn geschapen door God. Zij zijn te waardevol om in drugs, drank, gokken of prostitutie zichzelf, hun vrijheid en waardigheid kwijt te raken. De ChristenUnie wil dat in het [drugs- en alcoholbeleid](#) gezondheid centraal staat, direct gevolgd door het voorkomen van overlast. We willen dat de gemeente inzet op preventie, samen met scholen, ouders, horeca, sportverenigingen en andere betrokkenen. Een rookvrije omgeving is de norm, op schoolpleinen, in speeltuinen en op sportvelden. Coffeeshops worden wat de ChristenUnie betreft zo veel mogelijk verplaatst naar de randen van de stad, ver van woningen en scholen en buiten het toeristische centrum. Het aantal coffeeshops wordt niet verder uitgebreid.

De [prostitutiesector](#) is onmiskenbaar verbonden met uitbuiting en mensenhandel. De ChristenUnie wil zich blijven inzetten voor een stad waarin prostitutie zo min mogelijk slachtoffers maakt. De ontwikkeling van het Nieuwe Zandpad moet worden gestaakt; er is te weinig interesse vanuit de (schone) markt. De tippelzone heeft allang niet meer het doel waarvoor die ingericht was en moet worden gesloten. De vrouwen die dat nodig hebben, krijgen opvang en begeleiding. De ChristenUnie wil dat de gemeente met de veiligheidspartners alle middelen inzet om uitbuiting en mensenhandel, in welke vorm dan ook, tegen te gaan. Er moeten nieuwe afspraken komen over preventie, opsporing, zorg en samenwerking.

Radicalisering tegengaan

Voor de ChristenUnie is vrijheid van godsdienst een groot goed, maar wel binnen de grenzen van onze rechtsstaat. [Radicalisering](#) vormt een bedreiging voor de manier waarop we in Utrecht in vrijheid en veiligheid leven. Om jongeren weerbaar te maken tegen radicaal gedachtegoed, moeten we investeren in een samenleving waar iedereen meetelt. Het actieplan 'Utrecht Zijn We Samen' wordt daarom voortgezet, net als de Utrechtse Antidiscriminatie Agenda. Zo werken we aan een stad waar iedereen meedoet – in vrijheid en in veiligheid.

Kortom: de ChristenUnie staat voor een sterke en sociale stad, waarin iedereen meetelt en meedoet. We zijn ervan overtuigd dat ieder mens waardevol is en het verdient om tot ontplooiing te komen. Nu Utrecht groeit, investeren we in een duurzame, groene en gezonde stad – niet alleen voor onszelf, maar ook voor onze kinderen. En we zorgen voor veilige buurten, waar mensen in vrijheid kunnen samenleven.

Doe met ons mee. Geef geloof een stem!

Bijlage: toelichting en concrete maatregelen per thema

Inclusieve samenleving: Utrecht is voor iedereen

Utrecht is een prachtige, diverse gemeente. Sta maar eens stil op de Oudegracht en zie hoe rijk de diversiteit in de stad is: geboren en getogen Utrechters, internationale studenten, jonge gezinnen, statushouders die hier een nieuw thuis hebben gevonden en ga zo maar door. Deze diversiteit brengt ook veel segregatie met zich mee. Veel mensen leven langs elkaar heen, in hun eigen bubbel. Dat is jammer, want ontmoeting is het begin van begrip en begrip het begin van een samenleving waarin verschillen niet uitgroeien tot tegenstellingen. Op veel plekken zien we discriminatie: op de arbeidsmarkt, in het onderwijs, op straat. Maar ook op een andere manier zien we onderscheid ontstaan: er is in Utrecht steeds minder ruimte voor de middenklasse, wonen wordt steeds moeilijker betaalbaar en het gat tussen sociale huurwoningen (waar ook een tekort aan is) en particuliere huurwoningen wordt steeds groter.

De ChristenUnie wil dat Utrecht een stad voor iedereen is, ongeacht afkomst, geslacht, opleiding, inkomen, geloof, leeftijd, seksuele voorkeur, psychische of fysieke beperkingen. We willen een inclusieve samenleving, waar iedereen meetelt en mensen elkaar ontmoeten, helpen en verrijken. Met kansen op de arbeidsmarkt voor iedereen, met een gezonde mix van woningen, met gemengde scholen en sportclubs, met aantrekkelijke en toegankelijke openbare ruimte en met buurtcentra die goed benut worden en die ontmoeting faciliteren. In zo'n samenleving voelt niemand zich buitengesloten en ontstaat er geen voedingsbodem voor radicalisering of criminaliteit. Dat komt namelijk regelmatig voort uit sociale problemen, gevoelens van uitsluiting en een gebrek aan perspectief. In een inclusieve samenleving telt iedereen mee en is er voor iedereen perspectief.

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

- + De Utrechtse Antidiscriminatie Agenda wordt stevig voortgezet.
- + De gemeente zet zich samen met buurtteams en sociaal makelaars in om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te helpen en zorgt voor soepele procedures voor het aanvragen van hulpmiddelen en werkplekaanpassing.
- + Het is van belang dat de gemeente – en de hele Utrechtse samenleving – zich bewust is van de aard en omvang van psychische aandoeningen. De gemeente zet in op bewustwording en focust daarbij op de kansen en mogelijkheden van mensen met een ernstige psychische aandoening. Ook draagt de gemeente bij aan de komst van integrale lokale teams die mensen met een ernstige psychische aandoening van dichtbij kunnen begeleiden. Deze teams moeten de lead en het budget krijgen om de genoemde bewustwording en integraliteit handen en voeten te geven.
- + De gemeente stuurt via de prestatieafspraken met woningcorporaties en via bestemmingsplannen op een gezonde woningvoorraad en menging van bevolkingsgroepen. Middeldure huur en koop worden als specifieke categorie in bestemmingsplannen opgenomen. Zie ook onze standpunten over [wonen](#).
- + De buurthuizen worden in stand gehouden en benut voor bijeenkomsten van de gemeente en voor dienstverlening zoals het ophalen van je paspoort, zodat er goed gebruik wordt gemaakt van de buurthuizen en ontmoeting gefaciliteerd wordt.
- + Het VN-verdrag voor rechten van mensen met een beperking wordt volledig geïmplementeerd. De gemeente geeft het goede voorbeeld en zorgt ervoor dat de openbare ruimte toegankelijk is voor mensen met een beperking.
- + Organisaties die zich hard maken voor gelijke behandeling en het terugdringen van segregatie worden (financieel) gesteund en gefaciliteerd, evenals kleinschalige bewonersinitiatieven die ontmoeting in de buurt stimuleren.
- + De gemeente, moskeeën en veiligheidspartners zetten in op het vroeg signaleren van radicalisering en ontwikkelen beleid om jongeren weerbaar te maken tegen radicaal gedachtegoed.
- + De gemeente maakt geen onderscheid in haar subsidiebeleid voor maatschappelijke organisaties; levensbeschouwelijke organisaties worden niet gediscrimineerd om het feit dat ze een levensbeschouwelijke insteek hebben.

Armoede en schulden: voorkomen én genezen

Er is veel (verborgen) armoede in Utrecht. Duizenden huishoudens moeten rondkomen van een laag inkomen (<125% van het sociaal minimum). Veel mensen kampen met schulden die vaak klein beginnen, maar al snel uitgroeien tot problematische schulden. In sommige buurten is deze problematiek erg groot. Vaak is daar ook sprake van taalproblemen en van onbekendheid met de regels. Door de incassoregels en de bureaucratische opstelling van schuldeisers kan de situatie in korte tijd verergeren. Dit onderwerp is omgeven met veel schaamte, waardoor veel armoede- en schuldenproblematiek zich aan het zicht onttrekt.

De ChristenUnie wil dat het armoedebudget verhoogd wordt om te zorgen dat iedereen voldoende heeft om van te leven en kan meedoen aan de samenleving. Daarbij is het van belang om scherp te kijken naar de definitie van armoede; het moet niet alleen gaan om inkomen uit loon of uitkering, maar de gemeente moet zoeken naar een manier om ook mensen met een laag besteedbaar inkomen gebruik te laten maken van armoederegelingen. Op dit moment vallen namelijk nog te veel mensen tussen wal en schip. Het is essentieel om vroegtijdig te signaleren als er sprake is van armoede- of schuldenproblematiek, zodat preventief opgetreden kan worden. Door mensen vroegtijdig te helpen, kan veel leed worden voorkomen. Corporaties, verzekeringen, energieleveranciers en buurtteams kunnen hier een belangrijke rol in vervullen. In de regelgeving en de hulpverlening moet de leefwereld van mensen in armoede centraal staan en willen we uitgaan van vertrouwen in plaats van wantrouwen. Nu is er vaak sprake van een regeltjescircus en weten mensen niet waar ze terecht kunnen. Bovendien hebben schuldhulpverleners vaak te weinig ruimte om te doen wat nodig is. De gemeente moet verder experimenteren met het overnemen van schulden, want door het oplossen van schulden bespaar je op de kosten van bewindvoering, maar ook op uitkeringen, jeugdzorg, geestelijke gezondheidszorg, ziekteverzuim, enzovoort. Verder moet de gemeente een overzicht bieden van de maatschappelijke initiatieven die er zijn om mensen te helpen en deze initiatieven waar nodig faciliteren.

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

- + De gemeente biedt de Voedselbanken voordelige en langlopende contracten voor huisvesting, zodat ze niet steeds hoeven te verhuizen. Er blijft, naar wens van de Voedselbank zelf, een uitgiftepunt in Leidsche Rijn, Vleuten/De Meern.
- + Het armoedebudget wordt structureel verhoogd.
- + Er wordt niet alleen gekeken naar inkomen uit loon of uitkering, maar de gemeente zoekt naar een manier om ook mensen met een laag besteedbaar inkomen gebruik te laten maken van armoederegelingen en de U-pas.
- + De collectieve ziektekostenverzekering wordt breder beschikbaar, waarbij gekeken wordt naar het besteedbaar inkomen.
- + De gemeente ontwikkelt een Utrechtse aanpak om werken vanuit de bijstand aantrekkelijk te maken, ook als het gaat om vrijwilligerswerk of betaald werk van minder dan twintig uur per week. We stoppen met zinloze trainingen voor deze mensen. Voor ondernemers die (tijdelijk) aanspraak maken op bijstand, moet er een eenvoudige en snelle procedure zijn, om nodeloze faillissementen te voorkomen.
- + De gemeente zet in op goede samenwerking met corporaties, thuiszorg, energieleveranciers, verzekeringen, BKR, scholen, sportverenigingen en buurtteams om armoede- en schuldenproblematiek vroegtijdig te signaleren (direct alert bij betalingsachterstanden en bij ingrijpende levensgebeurtenissen). De gemeente neemt hierin de regie.
- + De gemeente spreekt met woningcorporaties en energieleveranciers af dat betalingsachterstanden tijdig worden gemeld en dat er pas tot (dreigen met) afsluiting of huisuitzetting wordt overgegaan nadat eerst hulp is aangeboden, zeker bij gezinnen met kinderen.
- + De toegang tot schuldhulptrajecten wordt vereenvoudigd, zodat mensen snel hulp krijgen. Iedereen met schulden moet een vaste casemanager hebben om een

maatwerktraject mee op te stellen, waarbij het eigen netwerk waar mogelijk wordt ingezet. Het schuldhulpverleningsbudget wordt hiertoe opgehoogd.

- ⊕ De gemeente experimenteert met het overnemen van schulden, omdat dat perspectief geeft aan mensen met schulden en uiteindelijk vaak veel goedkoper is.
- ⊕ De gemeente biedt overzicht in alle initiatieven die er zijn om mensen met armoede- en schuldenproblematiek te helpen en zorgt voor bekendheid hiervan.
- ⊕ De gemeente zoekt naar goede samenwerking met en ondersteuning van diaconieën en initiatieven als Schuldhulpmaatjes en voedselbanken. Niet meer instanties en meer regels, maar steun voor laagdrempelige initiatieven.
- ⊕ De gemeente zorgt voor begrijpelijke en toegankelijke informatie en regelgeving en investeert in taalvaardigheid en digitale vaardigheid van inwoners. Zie ook onze maatregelen op het gebied van [taal- en digitale vaardigheid](#).

Arbeidsparticipatie: iedereen moet mee kunnen doen

De ChristenUnie wil dat Utrecht een vitale gemeente is waar iedereen meetelt: hoogopgeleide tweeverdieners en mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt. En in een stad waarin iedereen meetelt, moet ook iedereen mee kunnen doen. De ChristenUnie wil daarom dat er in Utrecht werk is en blijft voor iedereen, zodat mensen ten minste zelfstandig een minimumloon kunnen verdienen; met of zonder fysieke beperking, lang of kort in Nederland wonend.

De afgelopen jaren is in onze gemeente het aantal mensen in de bijstand gestegen. De ChristenUnie wil dat er meer passende werkgelegenheid komt, zodat meer Utrechters kunnen werken. Het aantal arbeidsplaatsen voor laagopgeleiden in Utrecht is te beperkt en de gemeente moet ondernemers uitdagen hier werk te creëren. Maar mensen zijn meer dan hun verdienvermogen. Vrijwilligerswerk of op een andere manier participeren is heel waardevol voor de samenleving en voor iemands welbevinden.

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

- + De gemeente zet binnen de arbeidsmarktregio in op een goede aansluiting van het onderwijs en het bedrijfsleven in de gemeente Utrecht.
- + In Utrecht krijgen kwetsbare jongeren uit het speciaal onderwijs de juiste begeleiding naar een waardevolle plek in onze samenleving.
- + De sociale werkvoorziening (Utrechts Werkbedrijf) wordt in stand gehouden. Geen ongeloofwaardige experimenten met een gemeentelijke uitvoering van de sociale werkvoorziening.
- + De gemeente zoekt samen met het bedrijfsleven en het Utrechts Werkbedrijf naar nieuwe coöperatieve samenwerkingen.
- + De gemeente neemt, in samenwerking met bedrijfsleven, verantwoordelijkheid voor de realisatie van de beloofde garantiebanen. We realiseren de beloofde cijfers tot 2022 (einde collegeperiode).
- + De gemeente moet stoppen met wantrouwen van mensen in de bijstand. Mensen zijn meer dan hun verdienvermogen en soms is vrijwilligerswerk geen opstap naar werk.
- + In de gemeente Utrecht komt maximale ruimte voor nieuwe innovatieve, alternatieve re-integratietrajecten. De gemeente investeert in sociaal ondernemers die mensen aan het werk helpen.
- + Er komt een cultuurverandering bij de gemeentelijke afdeling Werk & Inkomen. Het individu moet centraal gesteld worden en er moet maatwerk geleverd worden, onder andere richting mensen met fysieke beperking die zelfstandig het minimuminkomen kunnen verdienen.
- + Omdat een derde van de uitkeringsgerechtigden in de bijstand tien jaar geleden nog in de groep topinkomens verkeerde, ontwikkelen we een speciaal instrument om deze groep te helpen, bijvoorbeeld bij het opstarten van een eigen bedrijf of het volgen van opleidingen om opnieuw kansrijk te worden.
- + Inburgering van nieuwkomers gaat het snelst als ze snel kunnen participeren op de arbeidsmarkt. Om ze hierbij te helpen, worden statushouders begeleid door een vaste (vrijwillige) coach, die met elke nieuwkomer een plan van aanpak uitwerkt.
- + Bij innovatieve ontwikkelingen en de inrichting van een meer duurzame en circulaire economie wordt ook nagedacht hoe Utrecht een stad voor iedereen blijft en niet alleen een stad voor hoogopgeleiden wordt.

Waardig oud worden in Utrecht: eenzaamheid tegengaan

In Utrecht wonen steeds meer ouderen; het aantal 65-plussers verdubbelt de komende jaren naar vierenzestigduizend in 2040. Het is mooi dat we steeds ouder worden en de ChristenUnie is blij met deze belangrijke groep voor de stad. Ouderen zetten zich, meer dan welke groep ook, in voor verenigingen, als mantelzorger of via een andere vorm van vrijwilligerswerk. Zeker de 'jonge' ouderen zijn betrokken, gezond en sociaal actief. De groep 'oudere' ouderen is minder gezond, immobiel en steeds meer eenzaam (tot zestig procent van de 85-plussers). Onder andere door het langer thuis wonen, neemt de eenzaamheid toe. De ChristenUnie wil met name voor de tweede groep aandacht vragen. Ook voor deze mensen moet een volwaardige plek zijn in Utrecht!

We willen dat buurten geschikt zijn voor ouderen. Goede toegankelijkheid, voldoende voorzieningen en een fysiek aanspreekpunt bij de gemeente zijn belangrijk. Er moet aandacht zijn voor het groeiende aantal ouderen met dementie. Initiatieven van ouderen om bij elkaar te wonen komen vaak niet van de grond. Dit komt onder andere doordat ze zich onvoldoende gesteund voelen door de gemeente. Terwijl ouderen dit graag willen en doorstroming van ouderen uit een eengezinswoning meerdere verhuisbewegingen oplevert (bijvoorbeeld een gezin koopt het huis van de oudere en een starter koopt het huis van het gezin, et cetera).

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

- + Gemeentelijke gebouwen zijn goed toegankelijk voor mensen met een beperking en voor mensen die gebruik maken van een rollator, rolstoel of ander hulpmiddel.
- + De gemeente houdt in de communicatie rekening met de beperkte digitale vaardigheden van een deel van de ouderen, maar ook van anderen. Dat betekent dat voor deze groep telefonisch en schriftelijk contact en een spontaan bezoek aan een gemeentelijk loket mogelijk blijven. Zie ook onze maatregelen op het gebied van [taal- en digitale vaardigheid](#).
- + De gemeente ondersteunt initiatieven gericht op het tegengaan van eenzaamheid en bevorderen van mobiliteit. Initiatieven met structurele effecten hebben voorrang.
- + Voor en door de buurt wordt een sociale kaart gemaakt, die regelmatig wordt bijgewerkt. De kennis hierover wordt op passende wijze gedeeld met de inwoners.
- + De basisinfrastructuur in de wijken moet op orde zijn. Het welzijnswerk heeft een belangrijke rol in het ondersteunen van ouderen en het mogelijk maken van ontmoeting en activiteiten. Dit moet behouden blijven.
- + De gemeente faciliteert initiatieven van ouderen die bij elkaar willen wonen. De Kanskaart (opgesteld door ACO) wordt serieus onderzocht op mogelijkheden en de gemeente koppelt groepen ouderen en locaties.
- + Buurten zijn toegankelijk ('rollator-proof') en hebben passende voorzieningen. Het concept van 'woonservicezones' kan in een aantal buurten worden toegepast.
- + Bij het project 'MTB-strook' in Overvecht is gebruik gemaakt van een maatschappelijk programma van eisen waarbij gevraagd om te bouwen voor de doelgroep. De resultaten hiervan moeten worden geëvalueerd en bij een positieve uitkomst moet dit vaker worden toegepast.
- + De gemeente stimuleert via de U-pas sterker dat ouderen deelnemen aan activiteiten of het verenigingsleven.
- + Er wordt aandacht gegeven aan dementie, zowel bij professionals als bij inwoners.
- + Er wordt gebruikgemaakt van kennis in den lande over het tegengaan van eenzaamheid. Geef buurten die koploper willen zijn hiervoor de mogelijkheid.
- + De gemeente gaat in gesprek met de professionele zorg en andere hulpinstellingen over de noodzaak van en mogelijkheden voor deskundigheidsbevordering over eenzaamheid bij professionals.
- + Er is aandacht voor mantelzorgers. De gemeente zorgt voor goede begeleiding en biedt vormen van respijtzorg aan.

Jeugd(zorg): sterke gezinnen en goede zorg voor jongeren

Kinderen en jongeren hebben de toekomst. De gemeente Utrecht moet daarom inzetten op veilige gezinnen, veilige scholen en veilige buurten. Kinderen hebben het recht om veilig te zijn, om gezond op te groeien en beschermd te worden tegen kindermishandeling. De ChristenUnie wil dat kinderen die extra ondersteuning nodig hebben, die zoveel mogelijk dicht bij huis en school kunnen krijgen en dat de zorg past bij de identiteit van het gezin.

Door de jeugdzorg en -hulp te decentraliseren heeft het Rijk uitgesproken te vertrouwen dat gemeenten samen met de jeugdzorgaanbieders de jeugdhulp kunnen organiseren. Maar met het vertrouwen is ook een bezuiniging vastgesteld. En het budget knelt. Om de decentralisatie van jeugdzorg te laten slagen, moet er in Utrecht extra worden ingezet op preventie en vroegsignalering, zodat kinderen eerder worden geholpen. Want ouders en kinderen zijn erbij gebaat als zorg op het juiste moment beschikbaar is. Hiervoor is het nodig dat de zorgvrager, met het gezin en samen met de omgeving en professionals een plan maakt. In het hulpverleningstraject willen we namelijk de eigen kracht en de netwerken van gezinnen inzetten en versterken. De ChristenUnie wil dat de inkoop van jeugdhulp niet alleen op prijs gebaseerd is, maar vooral gebaseerd wordt op de kwaliteit. Het huidige model (de zogenaamde 'vierkantsbekostiging') knelt, gezien de aannames op bij instellingen.

Buurtteams spelen een belangrijke rol bij jeugdzorg op maat, omdat zij het contactpunt zijn in de buurt. Zij spelen daarom een belangrijke rol bij het verbinden van informele en formele professionele netwerken, coördineren van vroegtijdige hulp en het bieden van basiszorg op maat. Eventuele aanvullende zorg sluit aan op de basiszorg die door buurtteams geleverd wordt. Ook moeten informele netwerken (sociale basisinfrastructuur) versterkt en uitgebreid worden.

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

- + Multi-probleemgezinnen zijn gebaat bij een integrale aanpak waarin betrokken hulpverleningsorganisaties nauw samenwerken en daarbij is de aanpak van één gezin, één plan, één coördinator belangrijk. Het schort nu nog in de uitvoering, daarom wordt dit aangepakt.
- + Inkoop van jeugdhulp gebeurt niet alleen op prijs, maar vooral op kwaliteit en passend bij de behoefte van het kind. Keuzevrijheid in de zorg staat voor ons centraal.
- + De kwaliteit van het zorgaanbod en de beschikbaarheid van deze zorg worden gemonitord, waarbij de mening van cliënten en cliëntervaringen een belangrijke rol spelen. Naar aanleiding van de resultaten van 2016 moet de gemeente met een betere aanpak komen waarin onder andere opgenomen wordt dat cliënten sneller hulp krijgen. Ook zal extra capaciteit ingezet worden die de zogenaamde 'SAVE-teams' (die optreedt in gevallen waarin de veiligheid bedreigt wordt) ondersteunt.
- + Kinderen, jongeren, ouders en scholen worden betrokken bij jeugdhulp.
- + Jongeren die mantelzorger, zijn worden optimaal ondersteund vanuit de Wmo, zodat zij gewoon naar school kunnen gaan en vrije tijd hebben.
- + Kinderen die met hun moeder in de vrouwenopvang verblijven, krijgen extra zorg.
- + Voor zwerfjongeren is er opvang en begeleiding en zogenaamde spookjongeren worden opgespoord.
- + Om gezondheidsproblemen tegen te gaan en het (sociaal) welzijn te bevorderen, waarborgt de gemeente dat ieder kind kan sporten.
- + De gemeente biedt scholen voorlichtingsprogramma's over digi-veiligheid aan, zodat kinderen bewust en veilig leren omgaan met internet en sociale media.
- + De gemeente zet in op het stimuleren en bevorderen van psychische gezondheid bij kinderen en ouders en op het voorkomen van depressies en suïcide onder jongeren.
- + De gemeente zorgt, samen met de zorgpartners, voor continuïteit van zorg en ondersteuning als jongeren in de jeugdzorg achttien jaar worden.

- ⊕ Met buurtteams en professionals uit het veld ontwikkelt de gemeente preventief vechtscheidingsbeleid. Daarbij komt ook preventie aan de orde: ouderschaps cursussen en informatie over relatieondersteuning zijn beschikbaar.
- ⊕ Er wordt extra geïnvesteerd in pleeggezinnen, gezinshuizen en steungezinnen. Dat zijn zeer waardevolle plekken voor jongeren: ze groeien op in een situatie die zo normaal mogelijk is.

Zorg en maatschappelijke ondersteuning

Elk mens is waardevol. Iedereen, ziek of gezond, verdient het om tot ontplooiing te komen, te participeren, om te worden beschermd en om zorg te ontvangen als dat nodig is. De ChristenUnie is met die overtuiging politiek actief.

De afgelopen periode werd gekenmerkt door grote bezuinigingen en hervormingen, waardoor inwoners veel meer dan vroeger zelf verantwoordelijk zijn geworden voor het regelen van ondersteuning. Dit heeft geleid tot teleurstelling en zorgen. Met name rondom de huishoudelijke hulp is veel gedoe geweest. De ChristenUnie heeft zich ingezet voor meer uren hulp, en die zijn er ook gekomen. Ook heeft de ChristenUnie steeds gepleit voor meer maatwerk. De komende jaren blijft onze inzet om mensen te helpen elkaar te helpen. We willen dat de gemeente de passende ondersteuning en hulp waarborgt voor mensen die het niet alleen redden.

De gemeente heeft in de afgelopen periode veel meer taken gekregen en heeft dus een grote verantwoordelijkheid in de zorg voor kwetsbare inwoners. Niet alles in het proces van decentralisatie is goed gegaan, maar de ChristenUnie steunt de veranderingen omdat het goed is om een samenhangend zorg- en preventieaanbod zo dicht mogelijk bij onze bewoners te organiseren. Daarom blijven de buurtteams actief, ook in de toekomst. De verbinding met de vrijwilligersprojecten, de sociaal makelaars en informele zorg ('De Sociale Basis') in de wijken en dorpen kan nog veel beter. In de toekomst willen wij een groei van het budget voor projecten in de Sociale Basis. Verder pleiten wij voor integrale zorg, tussen de domeinen jeugd, Wmo, Beschermd wonen en participatie. Dat begint op beleidsniveau, maar we willen ook experimenteren met gezamenlijke inkoop, een integraal PGB en integrale verantwoording.

Het aantal personen op straat met verward gedrag neemt toe. Er zijn veel minder GGZ-bedden, problemen worden niet tijdig herkend en soms blijft hulp uit. De ChristenUnie wil bijsturen waar nodig. We willen dat de gemeente inzet op vernieuwende vormen van zorg. Mensen die verward gedrag vertonen, horen in ieder geval niet thuis in een politiecel, ze verdienen de aandacht van omgeving en de hulp die ze nodig hebben.

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

- + Informele netwerken (sociale basisinfrastructuur) in de wijken worden waar nodig versterkt en of uitgebreid.
- + De gemeente ondersteunt (de oprichting van) hospices.
- + Bij de inkoop van zorg is er de mogelijkheid van identiteitsgebonden zorg. Burgers krijgen hierin keuzevrijheid.
- + Samenwerking met aanverwante zorginstellingen zowel in de eerste lijn (bijv. met huisartsen) als in de tweede lijn (verpleeghuizen en ziekenhuiszorg) loopt stroef en verdient meer aandacht.
- + In alle wijken wordt er (op maat) voor jong en oud ingezet op preventie in de vorm van leefstijlverbetering zoals meer bewegen, gezonder eten samen met gezondheidscentra, buurtteams en buurthuizen.
- + Cliëntondersteuning wordt actiever aangeboden. Bij aanvragen van inwoners voor ondersteuning door de gemeente wordt een gesprek gevoerd met de aanvrager, samen met andere gezinsleden, mantelzorgers of een onafhankelijke cliëntondersteuner.
- + Er wordt meer geïnvesteerd in de uitvoering van eigen kracht-conferenties en familiegroepsplannen.
- + Initiatieven die het hergebruik en het delen van zorgmiddelen bevorderen, worden door de gemeente aangemoedigd.
- + De groei van het aantal Utrechters met dementie moet extra aandacht krijgen. De buurtteams moeten hierop zijn ingericht. Maar ook nieuwe inloopvoorzieningen zijn nodig, zoals Odensehuis Andante. Deze voorzieningen krijgen steun.

- ⊕ Bij de inkoop van zorg worden ook aanbieders gecontracteerd die specifieke (religieuze of levensbeschouwelijke) doelgroepen bedienen. Zingeving is te vaak wegbezuinigd op allerlei plekken in zorg en welzijn.
- ⊕ De Wmo-raad en cliëntenraden houden hun stevige rol in de ontwikkeling van nieuw beleid.
- ⊕ De eigen doorverwijzende rol van de huisartsen wordt gerespecteerd. In het zorgbudget van de gemeente moeten voldoende middelen worden vrijgehouden voor het financieren van de zorg die niet via het buurtteam loopt.
- ⊕ Samen met de GGZ worden afspraken gemaakt hoe mensen met verward gedrag in hun eigen situatie kunnen worden ondersteund, hoe netwerken betrokken worden en wordt voorkomen dat mensen afhankelijk worden van de GGZ.
- ⊕ De politie, de GGZ, de Spoedeisende Hulp-afdeling van het ziekenhuis en de wijkteams maken afspraken over wat te doen bij het aantreffen van mensen met verward gedrag. Voorkomen wordt dat deze mensen in een politiecel terecht komen. Dit kan bijvoorbeeld door de inzet van een 'psycholance' (gespecialiseerde GGZ-ambulancedienst) zoals in Amsterdam. Dit kan ook voor de steeds langer thuiswonende dementerende ouderen van waarde zijn.
- ⊕ De gemeente investeert in beschermd wonen en in de zorg voor mensen met GGZ-problematiek die thuis wonen: 24/7 ambulante psychische zorg in de wijk, inloophuizen en time-out voorzieningen voor kortdurende opname.

Zorgvuldige omgang met persoonsgegevens

Voor een goede vervulling van de toegenomen wettelijke taken en verplichtingen heeft de gemeente de beschikking over veel gevoelige persoonsgegevens. Het koppelen van gegevens is bijvoorbeeld nodig om snel de juiste zorg te kunnen leveren. Onduidelijke privacyregels leiden ertoe dat zorgverleners de veilige kant kiezen en daarmee goede hulpverlening in de weg staan. Voor het vertrouwen in de overheid is het tegelijk van het grootste belang dat zorgvuldig met deze gegevens wordt omgegaan. Burgers hebben daar recht op: het recht op bescherming van persoonsgegevens is een grondrecht en burgers moeten daarom goed geïnformeerd zijn over wat er met hun gegevens gebeurt.

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

- + Elke medewerker van de gemeente die gevoelige persoonsgegevens verwerkt, volgt een privacytraining of heeft een dergelijke training gevolgd.
- + Medewerkers in het sociaal domein ontvangen instructies om een zorgvuldige omgang met gevoelige persoonsgegevens te waarborgen.
- + Medewerkers in het sociaal domein wijzen cliënten zowel schriftelijk als mondeling op hun rechten op het gebied van privacy.
- + Het vergroten van het privacybewustzijn in de gemeentelijke organisatie blijft een belangrijk onderdeel uitmaken van de werkzaamheden van de Informatiecommissaris en de Functionaris voor de Gegevensbescherming.
- + De gemeente stelt heldere privacystatements op.
- + De gemeente deelt beschikbare statistische gegevens zoveel mogelijk als publiek toegankelijke 'big data', maar alleen als die niet tot individuele personen herleidbaar zijn.

Onderwijs: vrije keuze en gelijke kansen

Voor de ChristenUnie staat de vrijheid van onderwijs voorop. Omdat de eerste verantwoordelijkheid voor de opvoeding bij de ouders ligt, moeten zij vrij zijn om een school te kiezen die zij het beste bij hun levensovertuiging vinden passen. Daar past een ruimhartige regeling voor leerlingenvervoer bij. Als lokale overheid gaat de gemeente niet over de inhoud of de kwaliteit van het onderwijs. Wel heeft zij de taak schoolbesturen te faciliteren bij het vormgeven van het onderwijs. Daarnaast heeft de gemeente een belangrijke rol als het gaat om de voor- en vroegschoolse educatie en het tegengaan van schooluitval.

Het onderwijs in Utrecht is van goede kwaliteit: in 2017 kregen alle scholen in de gemeente een voldoende van de Onderwijsinspectie. Tegelijkertijd stelt de groei van de stad schoolbesturen en de gemeente voor een forse opgave. Alleen al in het voortgezet onderwijs komen er tot 2025 vierduizend nieuwe leerlingen bij. Er moeten dus nieuwe scholen worden gebouwd en bestaande scholen moeten worden uitgebreid. Ondertussen werken kinderopvangorganisaties en scholen aan het concept van integrale kindcentra (IKC's). Een IKC is een organisatievorm waarin scholen, organisaties voor kinderdagopvang en eventuele andere partners met elkaar samenwerken aan sluitende dagarrangementen voor kinderen van 0-13 jaar.

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

- + De gemeente realiseert in samenwerking met schoolbesturen een dekkend aanbod van scholen en denominaties in de verschillende wijken.
- + De regeling voor het leerlingenvervoer blijft ruimhartig.
- + De ontwikkeling richting IKC's wordt gefaciliteerd, maar de gemeente neemt geen voortrekkersrol.
- + De gemeente faciliteert scholen bij het geven van bewegingsonderwijs, ook als scholen meer bewegingsonderwijs willen aanbieden dan de wettelijke norm voorschrijft.
- + Scholen die de maatschappelijke stage willen aanbieden, worden daarbij ook in de toekomst ondersteund door de Vrijwilligerscentrale. De gemeente maakt hier structureel budget voor vrij.
- + De gemeente gaat door met de forse inzet op de voor- en vroegschoolse educatie, zodat kinderen een zo gelijk mogelijke start maken op de basisschool.
- + Voortijdig schoolverlaten wordt aangepakt en tussen vmbo en mbo vindt een warme overdracht plaats.
- + De gemeente zorgt voor een goed overzicht van de aanbieders van cultuuronderwijs, zodat scholen ontlast worden en een keuze kunnen maken die past bij hun school.
- + Elke school dient te beschikken over ruim voldoende fietsparkeergelegenheid. Om veilig fietsen naar school te stimuleren worden indien nodig autovrije zones rond scholen ingesteld.

Sport: investeren in een gezonde en sociale stad

Maar liefst 70 procent van de Utrechters sport één keer of vaker per week. Een groot deel hiervan maakt daarbij gebruik van de gemeentelijke sportaccommodaties. Om dit mogelijk te maken, investeert de gemeente jaarlijks bijna honderd euro per inwoner in de Utrechtse gymzalen, sporthallen en zwembaden. Door de groei van de stad staat het aantal beschikbare sportaccommodaties onder druk, zowel voor sportclubs als voor het bewegingsonderwijs. Dit vraagt niet alleen om een efficiënt gebruik van sportaccommodaties, maar ook om het aanleggen van nieuwe sportvelden en het bouwen van nieuwe sporthallen en -zalen. Met veel sportverenigingen in Utrecht gaat het goed, maar er zijn ook verenigingen die moeite hebben om overeind te blijven, vooral in de kwetsbare wijken. Ondertussen hebben ook de roeiers het lastig: het Merwedekanaal wordt steeds intensiever gebruikt en een eigen roeibaan is nog niet in zicht.

De ChristenUnie vindt het belangrijk dat iedereen die dat wil, kan sporten. Sport draagt niet alleen bij aan een gezonde stad, maar ook aan een sociale stad. Sportclubs die zich extra voor hun buurt willen inzetten, verdienen daarbij alle steun. En verenigingen die moeite hebben overeind te blijven, moeten een beroep kunnen doen op professionele ondersteuning.

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

- + De gemeente komt met een plan van aanpak om te zorgen voor voldoende sportaccommodaties in een groeiende stad.
- + Sporten bij een vereniging blijft óók mogelijk voor mensen met een kleine beurs, via buurt sportclubs in de wijk, via het Jeugdsportfonds of via de U-pas-regeling.
- + Sportclubs die zich extra willen inzetten op maatschappelijk vlak, kunnen aanspraak maken op praktische of financiële ondersteuning.
- + De verruiming van de bestemming van sportparken wordt voortgezet zodat sportkantines, waar gewenst, gebruikt kunnen worden voor buurtactiviteiten en maatschappelijke initiatieven.
- + Er worden extra combinatiefunctionarissen aangesteld om (kleine) verenigingen die onder druk staan, te ondersteunen.
- + De gemeente zet bij ruimtelijke ontwikkelingen in op mogelijkheden om te sporten en te bewegen in de openbare ruimte, en faciliteert buurtinitiatieven die hieraan bijdragen.
- + Bij de ontwikkelingen op het rondom het Merwedekanaal worden de belangen van de roeiers steeds meegewogen, zodat roeien op het Merwedekanaal mogelijk blijft.
- + Er komt een roeibaan in de polder Rijnenburg.
- + Topsport is prachtig, maar daar hoeft de gemeente niet aan mee te betalen.

Cultuur: voor en door iedereen

Utrecht heeft een rijk aanbod aan culturele instellingen, initiatieven en evenementen. Nu de stad groeit, doen steeds meer instellingen en initiatieven een beroep op het cultuurbudget. Dat budget staat daarom onder druk. De ChristenUnie wil dat iedereen in Utrecht toegang heeft tot cultuur en de mogelijkheid heeft zijn artistieke talenten te ontplooien. De voorzieningen in de wijken verdienen daarom prioriteit: de cultuurhuizen bieden een laagdrempelige toegang tot muzikale en culturele activiteiten voor iedereen. De gemeente heeft een belangrijke faciliterende taak: ze kan instellingen en initiatieven bij elkaar brengen, zodat deze elkaar kunnen versterken.

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

- + Er komt meer geld beschikbaar voor de wijkcultuurhuizen in de stad.
- + Gesubsidieerde instellingen moeten laten zien dat zij streven naar culturele diversiteit, in hun programma en hun publieksbereik.
- + Subsidies voor grotere instellingen worden regelmatig geëvalueerd: dat een instelling al lange tijd subsidie ontvangt, moet geen automatisme opleveren voor nieuwe verstrekking. De subsidie aan 't Hoogt wordt stopgezet.
- + De gemeente zorgt voor een goede basisinfrastructuur als het gaat om amateurkunsteducatie.
- + De gemeente laat het cultuuraanbod voldoende meegroeien met de groei van de stad. Er komt een zorgvuldig voorstel voor het cultuurbudget vanaf 2021, onder andere gebaseerd op de sectoranalyses van 2018.
- + De gemeente faciliteert samenwerking in het culturele veld. Kerken worden in staat gesteld hun muzikale programmering via grotere, gesubsidieerde instellingen of festivals te promoten.
- + Bij culturele evenementen staat goede afstemming met buurtbewoners en tijdige en zorgvuldige communicatie voorop.
- + De kerkenregeling komt terug: kerken met een gemeentelijke monumentale status kunnen een beroep doen op een budget voor onderhoud.

Leefbare buurten met voldoende voorzieningen

Utrecht groeit hard. Om de stad leefbaar te houden is het essentieel dat mensen in fijne buurten kunnen wonen met voldoende voorzieningen. Daarom zet de ChristenUnie juist in op het buurtniveau. We willen dat voorzieningen bereikbaar en toegankelijk zijn en dat er groene, veilige buurten zijn voor iedereen. Hierbij moet rekening gehouden worden met verschillen tussen buurten. We vragen speciale aandacht voor mensen die minder mobiel zijn en die voor voorzieningen aangewezen zijn op de buurt en wijk. Voor hen is het belangrijk in een buurt te wonen die goed toegankelijk is en waar voldoende voorzieningen zijn, zoals winkels voor de dagelijkse boodschappen, zorg, welzijn, speelplekken, groen, ontmoetingsplekken, kerken, scholen en goed openbaar vervoer.

Momenteel gaat het goed met de economie en dat is te zien in de beperkte leegstand van winkels en andere panden. Dit willen we graag zo houden, ook als het economisch wellicht weer wat minder wordt. De gemeente moet dit monitoren en bij leegstand in gesprek gaan met pandeigenaren. Bij leegstand van een gemeentelijk pand wil de ChristenUnie voorrang geven aan initiatieven uit of voor de buurt.

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

- + De gemeente zorgt voor een goede openbare ruimte, die bijdraagt aan de fysieke en sociale gezondheid van de inwoners van Utrecht. Dit betekent een openbare ruimte met veel groen, die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten.
- + De gemeente gaat het gesprek aan met andere partijen die baat hebben bij een goede openbare ruimte over de financiering en het beheer, zoals zorgverzekeraars, ondernemers en sociale fondsen, en experimenteert hiermee.
- + De gemeente stelt bewoners in staat zelf het beheer van de leefomgeving op te pakken; er wordt verder invulling gegeven aan het Bewonersbod. Zie ook onze standpunten op het gebied van [maatschappelijk initiatief](#).
- + Het budget van het Initiatievenfonds wordt uitgebreid, en de aanvraag, vooral die voor kleine bedragen wordt verder versimpeld.
- + Inwoners worden zoveel mogelijk betrokken bij de ontwikkelingen in hun wijk. Het zoeken naar nieuwe manieren om dit te realiseren ('vernieuwing van de wijkparticipatie') wordt voortgezet. De wijkraden worden hier expliciet bij betrokken.
- + Voorzieningen zijn gericht op de buurt en wijk. In iedere wijk zijn een bibliotheek, een ontmoetingsplek, aanbod van kunst en cultuur en sportvoorzieningen.
- + De gemeente begint met het wegwerken van het tekort aan buurthuizen in Leidsche Rijn (Terwijde, Langerak, Parkwijk). Tijdelijke buurtcentra worden gecreëerd in Haarzicht en Haarrijn. Het wijkbureau West wordt weer gehuisvest waar het hoort, namelijk in de wijk en niet in het stadskantoor. Utrecht Oost krijgt een proef met een integraal informatiepunt, volgens het advies van de Wijkraad.
- + Het aantal festivals is de aantal jaren flink toegenomen. Deze festiviteiten moeten meer verspreid over de stad plaatsvinden. De gemeente stuurt hierop middels spreidingsbeleid.
- + Begraven moet betaalbaar zijn en er moeten plaatsen beschikbaar zijn, ook voor mensen in Leidsche Rijn. Daarom houden we de mogelijkheid voor een begraafplaats daar open.
- + De focus in het detailhandelsbeleid richt zich op de binnenstad voor regionale (retail)functies. Voor de wijkwinkelcentra is het versterken van het aanbod van lokale functies van belang.
- + In de binnenstad wordt blurring (het mengen van functies zoals horeca en detailhandel) mogelijk gemaakt.
- + In wijken worden functies zoveel mogelijk behouden en indien nodig en waar mogelijk gecombineerd (detailhandel, bibliotheek, bank etc.).
- + De gemeente monitort actief leegstand en gaat bij leegstand in gesprek met pandeigenaren en makelaars.

- ⊕ Bij de verkoop van lege gemeentelijke panden moet de buurt de mogelijkheid krijgen een 'bod' te doen en maatschappelijke meerwaarde is belangrijker dan de hoogste opbrengst.
- ⊕ De gemeente zorgt dat er papieren kaarten beschikbaar zijn van het Maximapark en andere populaire wandelplekken.
- ⊕ De rattenoverlast in Kanaleneiland krijgt meer prioriteit, o.a. door bewoners te wijzen op het probleem van broodafval op straat.

Vluchtelingen en statushouders: iedereen doet mee

De afgelopen jaren zijn er veel vluchtelingen naar Nederland gekomen. Ook in Utrecht zijn er veel nieuwkomers. De ChristenUnie wil de mensen die voor oorlog moesten vluchten in Utrecht een nieuw thuis bieden. Hun komst brengt mooie kansen met zich mee voor verrijking van de samenleving, maar ook uitdagingen op het gebied van wonen, onderwijs, zorg en samenleven. Als we niet adequaat reageren op deze uitdagingen, kan dat leiden tot meer segregatie en tot hoge maatschappelijke kosten.

De ChristenUnie staat voor een inclusieve samenleving, waarin nieuwkomers meedoen zoals ieder ander. De ChristenUnie ziet hen niet als slachtoffer maar als waardevolle burgers van Utrecht. Zo moeten ze ook door (medewerkers van) de gemeente benaderd worden. Nieuwkomers worden wat ons betreft door middel van een welkom en een korte empowerment training in hun kracht gezet. Daarbij krijgen zij de mogelijkheden en kansen gepresenteerd waarop zij hun talenten kunnen inzetten in deze stad.

Het is duidelijk dat de integratie van nieuwkomers niet via de tekentafel gebeurt; de hele samenleving is nodig om een netwerk te vormen rond nieuwkomers en om daadwerkelijk samen te leven. Inburgering willen we omvormen, door meer te combineren: het leren van Nederlands kunnen we combineren met werk, vrijwilligerswerk en opleiding. De gemeente blijft lobbyen om de verantwoordelijkheid voor de inburgering terug te krijgen van de Rijksoverheid. Initiatieven vanuit de samenleving die georganiseerd worden om elkaar te leren kennen en om nieuwkomers mee te laten doen aan de maatschappij, verdienen aanmoediging en ondersteuning. Belangrijk is tegelijk dat nieuwkomers leren dat de Nederlandse normen en waarden leidend zijn. De gemeente moet samen met de betrokken organisaties intensieve begeleiding bieden aan nieuwkomers om hun weg te vinden in de samenleving; eigen verantwoordelijkheid voor de inburgering klinkt mooi, maar blijkt in het huidige model onrealistisch te zijn. De gemeente moet de taakstelling voor huisvesting van statushouders halen, maar moet ook bewaken dat dit niet tot verdringing op de huizenmarkt leidt. Dit kan door (tijdelijk) extra huisvesting te realiseren, en door het verbouwen van bijvoorbeeld kantoorpanden tot woningen.

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

- + De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid voor het, verspreid over de wijken, huisvesten van statushouders. Indien nodig worden er extra (tijdelijke) woningen of alternatieve woonvormen gerealiseerd (bijvoorbeeld ook via Takecarebnb). De taakstelling voor huisvesting wordt gehaald.
- + De verantwoordelijkheid voor en regie op inburgering moet weer bij de gemeente komen te liggen. De gemeente blijft hiervoor lobbyen.
- + De gemeente zoekt naar gecombineerde trajecten met de partijen die zich met integratie van nieuwkomers bezighouden (COA, IND, VluchtelingenWerk, maatschappelijke organisaties, scholen, kerken en bedrijfsleven). Met deze partijen worden afspraken gemaakt om de inburgering te verbeteren. Daarbij kijkt de gemeente naar best practices uit andere steden, zoals de plannen van de gemeente Den Haag voor mentorschap en maatschappelijke stages voor nieuwkomers.
- + Activiteiten vanuit de samenleving die de participatie van nieuwkomers bevorderen, worden omarmd. De gemeente werkt samen met partijen die effectieve resultaten weten te behalen en niet alleen met de gevestigde grote organisaties.
- + De gemeente zorgt dat elke nieuwkomer een (taal)maatje krijgt en schakelt daarbij bestaande organisaties in (zoals Taal doet meer).
- + De gemeente zet zich maximaal in om statushouders (zo nodig via opleiding of bijscholing) aan het werk te helpen en maakt hiertoe met iedere nieuwkomer een plan van aanpak. De gemeente zoekt hiervoor naar samenwerking en afspraken met het bedrijfsleven en geeft een premie aan ondernemers die een statushouder in dienst nemen.

- ⊕ Participatie start zo vroeg mogelijk; al tijdens de wachttijd in de opvang kunnen asielzoekers en statushouders ervaring opdoen met (vrijwilligers)werk.
- ⊕ De gemeente zorgt dat er juridische begeleiding is voor statushouders, bijvoorbeeld bij het regelen van gezinshereniging.
- ⊕ De asielketen (van binnenkomst tot statusverlening of terugkeer) moet door de rijksoverheid gesloten worden. Zolang er echter nog geen geschikte landelijke regeling is doorgevoerd, zorgt de gemeente voor een vangnet van ten minste bed, bad en brood (en begeleiding!) voor uitgeprocedeerde asielzoekers, want het is onwenselijk als zij door de stad zwerven. Het huidige Utrechtse systeem wordt dus gehandhaafd. Het recht op deze voorzieningen geldt voor iedereen; wachtrijen zijn onacceptabel.

Taal- en digitale vaardigheid: een basisvoorwaarde

In Nederland, en ook in Utrecht, is een grote groep mensen die slecht in het Nederlands en/of slecht digitaal kan communiceren. Iemand die de taal niet beheerst, ondervindt problemen om zich in zijn sociale omgeving te handhaven. Wie digitaal niet voldoende vaardigheden heeft, communiceert steeds moeilijker met de overheid en andere instanties. De ChristenUnie wil daarom handvatten geven voor taal- en digitale ontwikkeling. Wij willen dat de overheid mensen stimuleert een basisniveau Nederlands en digitale vaardigheden op te bouwen. De overheid moet daarvoor nadrukkelijk verantwoordelijkheid nemen. Pas als blijkt dat mensen echt niet willen, volgen in specifieke gevallen sancties.

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

- + In alle wijken staat een bibliotheek.
- + De bibliotheek is het centrale punt in de wijk voor taal- en digitale vaardigheidsontwikkeling; de gemeente geeft de bibliotheek speciaal voor deze functie in de wijken geld. De gemeente maakt ook initiatieven als de Voorleesexpres mogelijk.
- + In de bibliotheken en buurtcentra is hulp met ICT en voor het schrijven van brieven.
- + De gemeente stimuleert vrijwilligers die bijdragen aan taal- en digitale vaardigheidsontwikkeling, bijvoorbeeld taal- en ICT-maatjes, en zorgt voor ondersteuning door professionals.
- + Nieuwkomers worden gekoppeld aan vrijwillige taalcoaches; ook ongedocumenteerden.
- + Digitale geletterdheid en digitaal burgerschap wordt toegevoegd aan de Utrechtse onderwijsagenda.
- + De overheid blijft voor laaggeletterden en mensen met een digitale beperking fysiek bereikbaar. Daarom willen wij onder andere dat elk wijkbureau ook daadwerkelijk in de wijk zelf zit.
- + De gemeente gebruikt in haar communicatie zoveel mogelijk eenvoudige taal en zorgt dat de website van de gemeente voor iedereen begrijpelijk en hanteerbaar is.

Vrijwilligers: de parels van de stad

In Utrecht zijn ruim honderdduizend inwoners actief als vrijwilliger. Zij zijn de drijvende kracht achter sportclubs, maatschappelijke organisaties, (studenten)verenigingen, kerken en culturele evenementen. Veel vrijwilligers zetten zich met veel plezier in, maar geven wel aan soms tegen regelgeving en een stugge gemeentelijke organisatie aan te lopen.

De ChristenUnie wil vrijwilligers ondersteunen, waarderen en belonen. Hun inzet maakt Utrecht tot een sociale, betrokken en bloeiende stad. De ChristenUnie wil initiatieven dan ook ruimhartig steunen met betrokkenheid, geld en inspraak. Daarbij wordt zo veel mogelijk vanuit vertrouwen gewerkt. Datzelfde geldt voor mantelzorgers, die beter op het netvlies van de gemeente moeten komen.

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

- + De gemeente zorgt voor een goede infrastructuur voor vrijwilligers, stadsbreed (bijvoorbeeld door de Vrijwilligerscentrale) en op buurtniveau.
- + De Domstadpolis als verzekering voor vrijwilligers blijft in stand.
- + De gemeente maakt een gratis VOG mogelijk voor alle vrijwilligers.
- + Het wordt voor ambtenaren van de gemeente Utrecht mogelijk om binnen werktijd mee te doen aan NLdoet. Zo wordt vrijwilligerswerk op de kaart gezet en wordt de betrokkenheid bij de stad vergroot.
- + Het budget van het Initiatievenfonds wordt uitgebreid, en de aanvraag, vooral voor kleine bedragen, wordt verder versimpeld.
- + Succesvolle vrijwilligersinitiatieven krijgen een plek in het reguliere beleid van de gemeente en verwerven daarmee structurele financiering.
- + Buurtteams en sociaal makelorganisaties krijgen de opdracht betere verbindingen te leggen tussen vrijwilligers en professionele organisaties.
- + Het sociaal makelaarschap wordt niet drastisch vernieuwd: continuïteit is belangrijk.
- + Bij keukentafelgesprekken in het kader van Wmo-aanvragen wordt aandacht besteed aan de mogelijke overbelasting van mantelzorgers.

Maatschappelijk initiatief: geef bewoners de ruimte

Aan maatschappelijk initiatief is in Utrecht geen gebrek. Er zijn bewoners die een eigen energiecoöperatie starten, het beheer van een sporthal overnemen of een eigen stuk groen onderhouden. Om echt ruimte te scheppen voor dit soort initiatieven, blijkt echter nog niet zo gemakkelijk; alleen al omdat bewonersinitiatieven zo divers zijn. Bovendien vraagt dit om betrokken ambtenaren en raadsleden, die bereid zijn de 'rek in de regels' te zoeken en over beleidsterreinen heen te kijken.

De ChristenUnie pleit voor een overheid die aansluit bij initiatieven van onderop: mensen die verantwoordelijkheid willen nemen voor maatschappelijke zaken, moeten daarvoor de ruimte krijgen. Dit vraagt niet alleen om een open houding, maar ook om een kernhouding van vertrouwen.

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

- + De gemeente gaat door met het traject '[Ruim baan voor initiatief](#)', waarmee wordt gewerkt aan meer ruimte voor initiatief en nieuwe vormen van samenwerking.
- + Het Bewonersbod (Right to Challenge) wordt verder uitgewerkt en als instrument bekend gemaakt.
- + Gebruikers van gemeentelijke (sport)accommodaties kunnen met de gemeente afspraken maken over zelfbeheer.
- + Ook speeltuinen komen in aanmerking voor zelfbeheer, mits de openingstijden en kwaliteit van de speeltuinen gewaarborgd zijn. Zelfbeheer wordt niet opgelegd!
- + Door middel van een onafhankelijk onderzoek wordt in kaart gebracht hoe bureaucratische belemmeringen voor initiatieven weggenomen kunnen worden.
- + Het budget van het Initiatievenfonds wordt uitgebreid, en de aanvraag, vooral voor kleine bedragen, wordt verder versimpeld.

Een gezonde, sociale en rechtvaardige economie

De lokale overheid speelt, samen met het bedrijfsleven, kennisinstellingen en andere overheden, een belangrijke rol in de versterking van de regionale arbeidsmarkt en de (regionale) circulaire economie. Een sterke economie is een randvoorwaarde en een middel om andere doelen te realiseren. De economie draait niet alleen om groei en consumeren, maar ook om de kwaliteit van leven. Een economie is volgens de ChristenUnie pas gezond als iedereen een kans krijgt en verantwoordelijkheid neemt, er coöperatieve relaties ontstaan, als werken en vrije tijd in balans zijn, als groei groen is en binnen maatschappelijke randvoorwaarden plaatsvindt.

Het MKB is onmisbaar voor werkgelegenheid, de lokale economie, voor ontwikkelingen van producten en voor de leefbaarheid. De ChristenUnie komt op voor ondernemers. Samen met lokale en regionale ondernemers spelen we in op nieuwe technologische en maatschappelijke ontwikkelingen. Ook zet de ChristenUnie zich in voor de samenwerking tussen ondernemers op de bedrijventerreinen, bijvoorbeeld door het instellen van een ondernemersfonds en parkmanagement om het gebied up-to-date te houden en verduurzaming te stimuleren.

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

Economie, arbeidsmarkt en sociale omstandigheden

- + Alle inzet is gericht op het aantrekken van duurzame werkgelegenheid op alle niveaus.
- + De gemeente zet zich in voor goede samenwerking tussen de gemeente en de provincie en omliggende gemeenten als het gaat om het aantrekken van werkgelegenheid. De gemeente Utrecht zet zich samen met andere gemeenten en de provincie in om bedrijven naar de Utrechtse regio te lokken. De ChristenUnie wil geen bedrijven of instellingen uit de regio naar de gemeente Utrecht verplaatsen zonder dat er een significante regionale verbetering van de werkgelegenheid wordt gerealiseerd.
- + Lokale en regionale ondernemers krijgen in het vestigingsbeleid de voorkeur boven nationale en internationale ketens. In het acquisitiebeleid van bedrijven houden we expliciet rekening met de consequenties van bedrijfsvestiging voor de concurrentiepositie van bestaande Utrechtse bedrijven.
- + Omdat een derde van de uitkeringsgerechtigden in de bijstand tien jaar geleden nog in de groep topinkomens verkeerde, ontwikkelen we een speciaal instrument om deze groep te helpen, bijvoorbeeld bij het opstarten van een eigen bedrijf of het volgen van opleidingen om opnieuw kansrijk te worden.
- + Winkels worden niet verplicht om op zondag open te zijn. Er worden publieke en private middelen ingezet om deze verplichting tegen te gaan. Verplichte zondagsopenstelling is namelijk nadelig voor kleine, veelal lokale ondernemers en voor het personeel. Wij voelen ons hierbij bovendien gesteund door het eerdere referendum, waarbij een ruime meerderheid van de kiezers tegen wekelijkse zondagsopening was.
- + ZZP'ers worden begeleid en praktisch ondersteund, bijvoorbeeld door één gemeentelijk aanspreekpunt voor ondernemers en flexplekken in gemeentelijk vastgoed open te stellen voor startups. Economische activiteit aan huis is toegestaan voor kleinschalige, niet-overlastgevend economische activiteiten, zolang de woonfunctie van de woning dominant blijft.

Ruimtelijk economisch beleid

- + Bij de herinrichting of renovatie van de openbare ruimte zorgt de gemeente ervoor dat ondernemers nauw worden betrokken bij de werkzaamheden om draagvlak te creëren en de overlast te beperken.
- + Bedrijfsterreinen worden duurzaam ingericht. Bij voorkeur functioneren zij klimaatneutraal.
- + Bedrijventerreinen zijn optimaal ontsloten voor openbaar vervoer en fietsverkeer.
- + Er komen geen nieuwe bedrijventerreinen, als er geen duurzame oplossing is voor leegstand op oude bedrijventerreinen.

- ⊕ Er wordt steeds meer via internet gekocht; de ChristenUnie kiest ervoor bestaande detailhandelslocaties zoveel mogelijk te benutten in plaats van nieuwe locaties bij te bouwen. Eigenaren van excentrisch gelegen vastgoed met bestemming detailhandel worden indien gewenst zoveel mogelijk gefaciliteerd bij het vinden van een nieuwe bestemming.

Regionale samenwerking

- ⊕ De gemeente blijft lokale en regionale economische clusters Life Sciences (inclusief het medisch cluster), Creatieve industrie, Duurzaamheidseconomie in de topsectoren Energie, Chemie en Water en Hoofdkantoren en internationaal vestigingsklimaat versterken en uitdragen. In de nieuwe planperiode voor de lokale economische visie sluit de gemeente Utrecht aan op het provinciale beleid.

De eigen rol van de gemeente

- ⊕ In het acquisitiebeleid houdt de gemeente rekening met Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Zo gaan we sociale en milieu-uitbuiting tegen.
- ⊕ Sociale ondernemers (ondernemers die innovatieve oplossingen zoeken voor maatschappelijke uitdagingen) krijgen een grotere kans bij aanbestedingen en overheidsinkoop; zo mogelijk is social return een voorwaarde.
- ⊕ Voor ondernemers wordt één (digitaal) loket geopend waar men met alle (aan)vragen terecht kan. Dit loket sluit aan bij het provinciale loket.
- ⊕ Het MKB moet een eerlijke toegang krijgen tot gemeentelijke aanbestedingen. De gemeente Utrecht werpt geen onnodige beperkingen op voor inschrijvers op aanbestedingen en confronteert alleen winnaars van aanbestedingen met alleen de noodzakelijke administratieve lasten.
- ⊕ De ChristenUnie wil dat de gemeente ondernemers motiveert. De gemeente betaalt rekeningen van ondernemers binnen dertig dagen.
- ⊕ De inkoop van de gemeente dient zoveel mogelijk lokaal en/of regionaal te gebeuren.
- ⊕ ZZP'ers worden begeleid en praktisch ondersteund, bijvoorbeeld door één gemeentelijk aanspreekpunt voor ondernemers en flexplekken in gemeentelijk vastgoed open te stellen voor startups. Economische activiteit aan huis is toegestaan voor kleinschalige, niet-overlastgevende economische activiteiten, zolang de woonfunctie van de woning dominant blijft.

Ondersteuning van nieuwe markten; de gemeente als (kennis)makelaar

- ⊕ De gemeente Utrecht zet ambtelijke capaciteit in om productkennis bij inwoners te verhogen voor ingewikkelde technische producten als nieuwe energieopwekkings- en opslagsystemen. Dit doet de gemeente ook voor juridische vormen die implementatie van die producten kunnen versnellen. Samen met lokale en regionale ondernemers worden markten zo verder ontsloten.
- ⊕ Nieuwe technologische mogelijkheden die leiden tot nieuwe vormen van economische activiteiten en verhoudingen krijgen nadrukkelijk een kans. Er ligt echter een grens bij het ontstaan van overlast. Een voorbeeld kan kamerverhuur via Airbnb zijn; de gemeente moet een duidelijke grens trekken als toeristische verhuur van delen van woonhuizen leidt tot overlast in de buurt, als woonhuizen uit de toch al krappe Utrechtse woningvoorraad worden onttrokken of als blijkt dat verhuurders zich niet aan de regels voor (commerciële) kamerverhuur houden.

Van goed afvalbeleid naar een circulaire economie

Nederland heeft zichzelf als doel gesteld in 2050 honderd procent circulair te zijn. Dat betekent dat er dan geen nieuwe grondstoffen gebruikt mogen worden. Dit vraagt om een grote verandering van omgaan met grondstoffen en andere verdienmodellen. Ook voor Utrecht is dit een grote uitdaging! Dit begint met beter scheiden van afval zodat deze grondstoffen opnieuw ingezet kunnen worden en er zo min mogelijk afval de verbrandingsoven in gaat.

De ChristenUnie ziet Utrecht graag als koploper in de transitie naar de circulaire economie: dit is voor ons de meeste duurzame, eerlijke en financieel houdbare weg richting de toekomst. We vinden het daarbij belangrijk dat niet alleen de overheid, maar juist ook bedrijven en andere organisaties meedoen. De overheid, en de gemeenten voorop, hebben wat ons betreft wel een voortrekkers- en voorbeeldrol. We zien de circulaire economie daarnaast als kans om een andere type werkgelegenheid naar de stad te trekken. De ChristenUnie wil dat Utrecht voldoet aan de landelijke doelstellingen van het programma Van Afval Naar Grondstoffen waarbij we in 2020 naar 75 procent afvalscheiding en maximaal honderd kilo restafval per persoon per jaar gaan. De ChristenUnie ziet inwoners als cruciale schakel. Zij moeten bewuster omgaan met grondstoffen, afval zo goed mogelijk scheiden en inzien dat het noodzakelijk is dat we zuiniger omgaan met de aarde. Het is dan ook voor de gemeente een must om de afvalinzameling goed te organiseren om zo frustraties over overvolle bakken en zwerfafval tegen te gaan. Initiatieven van inwoners, organisaties en bedrijven die bijdragen aan een circulaire economie moeten van harte worden toegejuicht en ondersteund. Voor inwoners is het dan belangrijk dat het duidelijk is waarom afval scheiden nodig is, wat er met de grondstoffen gebeurt en dat het proces van inzameling goed geregeld is.

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

- + Alle ondergrondse containers worden voorzien van een chip die aangeeft wanneer de bak (bijna) vol is zodat deze tijdig wordt geleegd.
- + De gemeente start een bewonerscampagne over het belang van afvalscheiding en circulaire economie. Afvalcoaches kunnen hier een rol in spelen.
- + De gemeente gaat ook in de openbare ruimte afval gescheiden inzamelen en draagt er zorg voor dat dit ook gescheiden wordt afgevoerd en verwerkt.
- + Luiers en incontinentiemateriaal vormen een groot deel van het restafval. Er zijn diverse initiatieven in het land om inzameling en verwerking hiervan te gaan regelen. Indien dit positief doorzet, doet Utrecht hier aan mee. De gemeente zorgt er dan voor dat inwoners luiers en incontinentiemateriaal gescheiden kunnen inleveren, bijvoorbeeld via kinderdagverblijven en zorgcentra. Ook wordt er een proef gedaan waarbij de gemeente het gebruik van wasbare luiers stimuleert.
- + De gemeente zorgt ervoor dat het project 'Het nieuwe inzamelen' zorgvuldig wordt afgerond en toegepast wordt in de hele gemeente. Ook doet de gemeente er alles aan om bewoners te stimuleren hun afval zo goed mogelijk te scheiden en geen zwerfafval te veroorzaken. Hiervoor wordt de beschikbare kennis over dit onderwerp gebruikt.
- + Op termijn is de overgang naar Diftar (betalen voor restafval) een serieuze optie.
- + Utrecht biedt gezamenlijke GF(T) bakken aan in buurten met veel hoogbouw.
- + De gemeente pakt zwerfafval aan, specifiek de vele lachgasampullen.
- + Utrecht werkt samen in de regio met overheden en bedrijfsleven, om zoveel mogelijk grondstoffen in de regio te houden en om werkgelegenheid te creëren.
- + Er is nadrukkelijk aandacht voor de potentie van 'groene' reststromen (zoals snoeiafval en bermmaaisel) als grondstof of energiedrager.
- + De gemeente groeit naar twintig procent van het totale inkoopvolume circulair inkopen in 2020. Hiermee kan de gemeente de vraag naar circulaire producten vergroten.
- + Utrecht omarmt de aanpak duurzaam GWW om zo ook in de grond-, water- en wegebouw te verduurzamen; het gaat hier om een grote vervuilende sector.
- + Er komt een fonds voor circulaire initiatieven.

Tijd voor transitie: op naar schone energie

Een energietransitie is nodig omdat onze fossiele brandstoffen opraken. Ook moeten we minder CO2 uitstoten om verdere klimaatverandering en milieuvervuiling tegen te gaan. Utrecht is een snelgroeiende stad en daarom moeten we nu goed na te denken met welke 'energie' we de stad draaiende willen houden, nu en in de toekomst.

De ChristenUnie wil een gezonde en leefbare stad die draait op schone energie. Daarom willen we snel af van olie, gas en kolen en ruim baan maken voor schone energie. Energiebesparing in de industrie, auto's zonder uitstoot en energieneutrale huizen zijn het streven. Belangrijk hierbij is dat Utrechters hiervan zullen profiteren doordat de leefomgeving schoner wordt en het financiële voordelen oplevert. Het tegengaan van verdere klimaatverandering en milieuvervuiling vraagt om verandering. De ChristenUnie wil dat Utrechters meer bewust worden van de noodzaak om maatregelen te treffen en daarom willen we dat de gemeente goede en actuele informatie aanbiedt over de maatregelen die je als particulier kunt nemen.

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

- + De gemeente spreekt gebouweigenaren en -gebruikers aan om energiebesparingen te realiseren.
- + De gemeente zet in op handhaving van de wettelijke verplichting voor bedrijven om besparende maatregelen met een terugverdientijd van minder dan vijf jaar te nemen.
- + De ChristenUnie wil dat de gemeente bewoners en corporaties helpt bij het vinden van een goede verdeling tussen kosten en opbrengsten zodat investeringen in duurzame woningen beter mogelijk zijn en de totale woonlasten niet stijgen.
- + Er komt snel een plan waarin staat welke wijk wanneer, hoe en in welke mate van het gas af is. Dit plan moet er komen in overleg met corporaties en particuliere huiseigenaren. Ook woningen op stadsverwarming vallen onder dit plan: dit type verwarming draait immers grotendeels op gas.
- + De gemeente onderzoekt welke alternatieven er zijn voor stadsverwarming. Hierbij hebben eigenaren van (nieuwe) woningen ook zeggenschap.
- + De gemeente stimuleert en ondersteunt particuliere initiatieven en coöperatievorming, bijvoorbeeld lokale installaties en Buurtbatterijen.
- + De gemeente maakt particuliere samenwerkingsvormen (zoals warmte-koud opslag) mogelijk door een eenvoudig vergunningsstelsel.
- + De gemeente zorgt voor goede en actuele beschikbaarheid van voorlichtingsprogramma's over wat je als particulier allemaal kunt doen om energie te besparen of een energieneutraal huis te krijgen en welke mogelijkheden er in dit kader zijn in de gemeente Utrecht.
- + Utrechters moeten op één plek terecht kunnen bij de gemeente voor zowel technische als financiële arrangementen om de eigen woning aan te passen aan de toekomst. Bij het financiële arrangement kan de gemeente een rol spelen door te zorgen voor een fonds waaruit geleend kan worden.
- + De gemeente is actief in de verbinding tussen de gemeente en provincie. Afstemming in de regio is essentieel om van elkaar te leren en om slimme coalities te smeden. Daarom ontwikkelt de gemeente samen met de provincie een strategie om de energietransitie vorm te geven.
- + Met woningcorporaties wordt afgesproken dat alle sociale huurwoningen in 2030 energieneutraal (nul-op-de-meter) zijn.
- + Met zowel corporaties als particuliere verhuurders van studentenhuizen wordt afgesproken dat de rekening voortaan wordt gesplitst in huur en betaling van gas/water/licht. Zodoende krijgen studenten inzicht in hun energieverbruik en loont het om zuinig(er) te wonen.
- + De gemeente onderzoekt de mogelijkheden voor opwekking van windenergie, bijvoorbeeld in Rijnenburg.
- + De gemeente gebruikt zelf duurzame energie.

Wonen: plek voor iedereen

Veel mensen willen in het mooie Utrecht wonen. De vraag naar woonruimte is enorm. Na een lastige periode op de woningmarkt bloeit deze nu als tevoren. Iets té hard, waardoor bepaalde groepen amper terecht kunnen in de stad en de prijzen sterk stijgen. Dat de vraag naar wonen in Utrecht toeneemt, is op zich niet verkeerd en laat zien dat het hier goed wonen is. De ChristenUnie wil wel dat de gemeente de groei begeleidt. We willen dat er goede nieuwe buurten gebouwd worden, waar mensen over vijftig jaar nog altijd prettig kunnen leven: gemengde buurten met voldoende voorzieningen en groen. Niet de groei of het geld moet leidend zijn, maar de mensen die er komen te wonen.

We moeten de gemeente Utrecht niet als eiland zien. Veel mensen die in Utrecht wonen, werken in de regio, of andersom. Daarom moet de gemeente samen met de omliggende gemeenten en provincie inzichtelijk maken wat de vraag en het aanbod op de regionale woningmarkt is. Ook moet er blijvend geïnvesteerd worden in goede fiets- en OV-verbindingen tussen Utrecht en de omliggende gemeenten.

Voor de komende periode is het belangrijk dat de druk van de ketel gaat. Daarvoor is het nodig dat er meer aanbod komt. Er moet bijgebouwd worden, maar op een verstandige manier. De prioriteit ligt daarbij bij het bouwen in oude industriegebieden, transformatie van kantoren en andere plekken in de bestaande stad. In de stad mag bouwen niet ten koste gaan van groen en ook natuurlijke landschappen in en rond de stad willen we zoveel mogelijk beschermen. De afgelopen jaren is het aandeel sociale huurwoningen afgenomen, terwijl er een grote vraag is naar goedkope woningen. Daarnaast zien we een steeds grotere groep een- en tweepersoonshuishoudens. Een deel daarvan wordt gevormd door de uitstroom vanuit de maatschappelijke opvang en voor statushouders. Dat betekent dat een deel van het woningaanbod kleiner kan zijn, met een minimum van veertig vierkante meter.

Wij vinden het belangrijk dat Utrecht een plek is voor iedereen. Bepaalde groepen redden zichzelf op de markt. Groepen die het lastiger hebben om een woning te vinden zijn bijvoorbeeld mensen met een laag inkomen, mensen die extra zorg nodig hebben, maar ook starters en jonge gezinnen met een inkomen tussen sociale huur en duurdere koop. We willen dat er ook voor deze groepen aandacht is, onder andere in samenwerking met corporaties. Ook willen we dat ontwikkelaars worden uitgedaagd om ook voor deze groepen te bouwen. We streven naar een ongedeelde stad. Dat betekent een evenwichtige spreiding van de verschillende categorieën woningen over elke wijk. Dus ook in de 'gegoede' buurten moet aanbod zijn in het sociale huursegment. Aan de andere kant moeten er in de wijken met een hoog aandeel sociale huur, duurdere woningen komen. Zo kunnen mensen wooncarrière maken in de eigen wijk en gaat de draagkracht in de wijk omhoog.

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

- + De gemeente stelt een nieuwe Woonvisie op, samen met de betrokken stakeholders en in afstemming met de provincie en omliggende gemeenten.
- + Utrecht zet in op binnenstedelijk bouwen (inbreiding), bij voorkeur op voormalige kantoorlocaties en dergelijke; inbreiding moet zo min mogelijk ten koste gaan van groen (en dat moet anders gecompenseerd worden); indien uitbreiding toch nodig lijkt te zijn, moeten de mogelijke locaties goed worden onderzocht.
- + De gemeente stuurt middels prestatieafspraken met de corporaties op de volgende punten: er komen kleinere woningen (minimaal veertig vierkante meter); sociale huurwoningen worden verspreid over de stad; er wordt ingezet op jongerencontracten.
- + De proef met vijfjaarscontracten wordt doorgezet naar staand beleid.
- + Bij nieuwbouw of grootschalige renovatie wordt via het programma van eisen sterker gestuurd op doelen van de gemeente, zoals duurzaamheid, betaalbaarheid en geschiktheid voor de beoogde doelgroep.

- + Nieuwbouwwoningen kennen in Utrecht een vaste prijs en een non-speculatiebeding; de gemeente gaat actief tegen dat zulke woningen bij opbod verkocht worden, om prijsopdrijving en een, voor sommige groepen, ontoegankelijke stad te voorkomen.
- + In Overvecht en Kanaleneiland komen meer (middel)dure huur en koopwoningen, zodat de wijk gemengder wordt. Dit kan onder andere door het opknappen van de verouderde bestaande voorraad, die daarmee meteen energiezuiniger worden gemaakt.
- + De gemeente faciliteert woonvormen waarbij wonen en zorg worden gecombineerd. Mantelzorgers die een woonvraag hebben worden door de gemeente op weg geholpen.
- + Het huidige beleid om hoge huren van studentenkamers tegen te gaan (via de Huurcommissie) wordt voortgezet.
- + De gemeente stuurt op het aantal studentenkamers in een straat om overlast en clustering te voorkomen.
- + De gemeente stimuleert het energiezuinig maken van woningen, met specifieke aandacht voor studentenwoningen.
- + Bij nieuwbouw is energieneutraal (nul-op-de-meter) de minimumeis.
- + Middeldure huur wordt als specifieke categorie in bestemmingsplannen opgenomen.
- + Er komt een verhuisadviseur voor ouderen die in een particuliere woning wonen.
- + De gemeente onderzoekt of er locaties zijn aan te wijzen voor het realiseren van tiny houses en communiceert hierover met initiatiefnemers. Dit type woningen past goed bij jonge, hoogopgeleide en duurzaam georiënteerde bewoners van Utrecht.

Meer groen in Utrecht

De gemeente Utrecht is een snel groeiende gemeente. De verwachting is dat het inwoneraantal zal toenemen van nu 344.000 naar 400.000 in 2030. Dit zorgt voor grote uitdagingen in de stad, zoals het realiseren van voldoende woningen en het in goede banen leiden van het verkeer. In het verleden is het inbouwen van voldoende groenplekken in de stad weleens vergeten. De ChristenUnie wil dat dit verandert. Een groene omgeving heeft namelijk veel voordelen en draagt onder meer bij aan de gezondheid van inwoners, de leefbaarheid van de stad en het opvangen van de gevolgen van klimaatverandering. Veel van deze voordelen kunnen gerealiseerd worden wanneer het groen in de directe omgeving van mensen is. Daarom wil de ChristenUnie dat er gezorgd wordt voor genoeg groenstroken en fijne parken om in te ontspannen en te spelen. Daarnaast zijn er in de gemeente Utrecht mooie landschappen, zoals Amelisweerd en de Gagelpolder die behouden en beschermd moeten worden. Hiervoor zijn goede afspraken en regels nodig, omdat de natuur kwetsbaar is en niet voor zichzelf kan spreken.

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

- + Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt rekening gehouden met (historische) landschappelijke elementen en leefgebieden van dieren.
- + In nieuwbouwprojecten wordt erop gelet dat er geen groen in de buurt verloren gaat en dat er natuurinclusief gebouwd wordt.
- + In bestemmingsplannen en stedelijk bouwkundige programma's komen er eisen voor 'groen'.
- + In de bestaande en nieuwe stadsinrichting komt meer groen (onder andere meer bomen in straten en parken), zodat alle Utrechters groen in hun directe omgeving hebben.
- + De gemeente stimuleert geveltuinen bij bewoners. Indien dit weinig effect sorteert, onderzoekt de gemeente of een 'tegeltaks' mogelijk is.
- + In de bestaande en nieuwe infrastructuur wordt rekening gehouden met de flora en fauna; onder andere door het creëren van bij-vriendelijke bermen.
- + De natuur moet zo 'beleefbaar' en toegankelijk mogelijk worden door aanleg en onderhoud van goede wandel-, fiets- en beleefpaden. Daarnaast moeten er groene fietsroutes komen naar de randen van de stad.
- + Er komt meer geld voor natuur- en milieueducatie, zodat de afstand tot de natuur niet te groot wordt.
- + De gemeente stimuleert dat regenwater afgekoppeld wordt van het riool, zodat het regenwater op eigen terrein kan worden benut.
- + De gemeente geeft korting op leges voor duurzame evenementen (groene leges).
- + Als het gaat om 'meer groen' moet het niet alleen om de kosten gaan. Daarom maakt de gemeente inzichtelijk wat de baten van groen zijn en gaat op basis hiervan het gesprek aan met andere 'baathouders'.
- + De gemeente bezuinigt niet verder op het groenonderhoud maar maakt juist meer budget vrij en zorgt ervoor dat het waardevolle groen (inclusief bomen) goed en milieuvriendelijk beheerd wordt.

Waterbeheer: gezond en toekomstgericht

Water en Utrecht horen bij elkaar. De grachten, de singels, de ligging aan kanalen en rivieren: zonder dit water was Utrecht niet de stad die het nu is. Dit water moeten we dan ook koesteren! Gelukkig is er steeds meer oog voor het belang van water, voor het leefbaar als gezond houden van de inwoners en voor de natuur. Tegelijk zien we dat het klimaat verandert: we hebben vaker te maken met periodes van droogte en met hevige buien. Dit vraagt om bewust omgaan met ons water. Het is van groot belang dat we voldoende schoon drinkwater behouden en ook een gemeente als Utrecht heeft hier een rol in.

Water stroomt en houdt zich niet aan (gemeente)grenzen. Het is dan ook bij uitstek een thema dat de gemeente samen met andere partijen moet organiseren: het Waterschap, Rijkswaterstaat, de provincie en omliggende gemeenten. De ChristenUnie is voor een nauwe samenwerking waarbij we gezamenlijke doelstellingen nastreven. Het Waterschap heeft hierin wat ons betreft een leidende rol. Dit moet een plek krijgen in de Omgevingsvisie. Eén van de belangrijke uitdagingen is om Utrecht – en heel Nederland – ‘klimaatadaptief’ te maken. Het water moet de ruimte krijgen! Regenwater moet afgekoppeld worden van het riool en er moet voldoende ruimte zijn voor water in de openbare ruimte. We willen dat het water schoon blijft. Daar horen geen verontreinigende stoffen als bestrijdingsmiddelen, medicijnresten en metalen in. Het water dat Utrecht zo bijzonder maakt, moet worden behouden. Daarbij moet ook aandacht zijn voor de flora en fauna.

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

- + De gemeente zorgt voor meer groen om water op te vangen door het stimuleren van particulieren (ontsteden tuinen; afkoppelen regenwater) en door zelf het goede voorbeeld te geven als gemeente bij de inrichting van openbare ruimte en het vergroenen van de eigen panden.
- + De gemeente treedt op als goede samenwerkingspartner voor het waterbeheer.
- + De gemeente voert de acties uit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie voortvarend uit en zorgt zo snel mogelijk voor een Klimaatstresstest.
- + De gemeente zorgt voor voldoende ruimte voor waterberging in de hele gemeente, rekening houdend met toekomstig klimaat. Dit kan onder andere door gebruik te maken van innovatieve manieren van wateropvang en -afvoer.
- + De gemeente zorgt al in de planfase van bouwprojecten ervoor dat er rekening wordt gehouden met water.
- + Zeker in sterk versteende gebieden als de binnenstad, is het belangrijk dat er meer water komt om het gebied af te koelen. We zijn mede om die reden dan ook voor een fontein op het Vredenburgplein.
- + De gemeente stimuleert particulieren – onder andere door goede voorlichting – om in aanloop naar het aanstaande wettelijke verbod, geen chemische middelen meer te gebruiken tegen onkruid, om zo afspoeling hiervan naar het oppervlaktewater te minimaliseren.
- + Medicijnresten in het riool worden zo veel mogelijk voorkomen, door goede voorlichting en door het maken van afspraken over de verwerking van medicijnen met apothekers en ziekenhuizen.
- + Ook rioolwater bevat grondstoffen en energie. De gemeente onderzoekt samen met het Waterschap wat de mogelijkheden zijn van de winning van warmte en grondstoffen uit het rioolwater.
- + De gemeente maakt gebruik van de subsidie Kwaliteitsimpuls Stedelijk Water.
- + Watervervuiling en ziektes voor (water)dieren door broodafval, worden voorkomen door voorlichtingsborden. In elke buurt komt een broodvergister zodat eten niet wordt weggegooid.

Utrecht goed bereikbaar, de fiets centraal

De fiets is volgens de ChristenUnie het meest geschikte vervoermiddel binnen de gemeente Utrecht. Voor het gros van de bevolking zijn alle plekken binnen Utrecht op de fiets goed bereikbaar. Fietsen is gezond, zowel voor de fietser als voor de omgeving. Bovendien is de fiets een efficiënt vervoermiddel, dat in het verkeer en gestald weinig ruimte inneemt. In een stad als Utrecht, die steeds verder wordt volgebouwd en verdicht, is de auto, zelfs als die in de toekomst elektrisch wordt of zelfsturend, niet langer houdbaar als veelgebruikt vervoermiddel binnen de bebouwde kom. Er is, zonder enorme publieke investeringen, simpelweg te weinig plaats voor een toename van het autoverkeer. De ChristenUnie zet daarom in op verbetering van de fietsinfrastructuur en vermindering van het gebruik van auto's.

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

- + Het net van doorgaande fietswegen wordt nog verder uitgebreid en verbeterd. Fietspaden liggen zo mogelijk gescheiden van autowegen. Als dat niet haalbaar is, geldt (eventueel na herinrichting) een maximumsnelheid van dertig kilometer per uur.
- + Er zijn steeds meer snelle gebruikers van fietspaden (elektrische fietsen en snorfietzen). De komende tijd moet (landelijk en lokaal) beter geregeld worden hoe dit zich verhoudt tot gewone fietsers. Het gaat dan bijvoorbeeld om weginrichting, herkenbaarheid en snelheidsbegrenzing. De gemeente zoekt naar mogelijkheden om de veiligheid van alle gebruikers van de fietspaden te regelen en brengt waar mogelijk op de doorgaande fietspaden scheiding aan tussen snelle gebruikers en gewone fietsers.
- + Brandstof-aangedreven brom- en snorfietzen worden van alle fietspaden geweerd.
- + Het aantal fietsparkeerplaatsen wordt verder uitgebreid. Fietsparkeerplaatsen zijn bij gebruik korter dan 24 uur altijd gratis.
- + Het aantal buurtstallingen breiden we uit, zodat overlast van geparkeerde fietsen in de openbare ruimte wordt voorkomen en fietsen veilig kunnen worden opgeborgen.
- + Bij stations zijn altijd fietsparkeerplaatsen beschikbaar. Bij station Overvecht worden snel meer fietsparkeerplekken gerealiseerd. Ook bij elke OV-halte buiten de Singel zijn fietsparkeerplekken.
- + Bij elk OV-knooppunt zijn voldoende OV-fietsen beschikbaar.
- + Paaltjes en drempels in de fietspaden worden zoveel mogelijk weggehaald.
- + Wegen worden ingericht volgens de logica van de fietser (die zich aan de verkeersregels houdt); fietsverkeer gaat voor autoverkeer.
- + De gemeente Utrecht zet voor het personenvervoer naar Utrecht primair in op een verdere verbetering en capaciteitsgroei van het openbaar vervoer.
- + De gemeente Utrecht vraagt de regiogemeenten nadrukkelijk zorg te dragen voor goede overstappunten binnen hun gemeentegrenzen van auto en fiets naar openbaar vervoerlijnen richting de stad Utrecht.
- + Het aantal transferia waar automobilisten kunnen overstappen op het Utrechtse OV wordt uitgebreid tot er uiteindelijk bij elke afrit een transferium is. Deze plaatsen worden onder de aandacht gebracht.
- + Bij alle transferia komen OV- of leenfietsen beschikbaar.
- + Bij nieuwbouw wordt parkeren altijd op particuliere grond of inpandig geregeld; in de binnenstad en het stationsgebied is een parkeernorm 'nul' mogelijk.
- + Er wordt gereguleerd parkeren ingevoerd rondom alle winkelcentra zodra dat voor alle winkelcentra kan. In het gebied rondom betaald parkeren komt altijd vergunningparkeren voor bewoners om overlast tegen te gaan.
- + De gemeente stimuleert dat bewoners met eigen parkeerplaatsen die daadwerkelijk gebruiken door hen geen parkeervergunning voor straatparkeren te geven.
- + Autowegen in de bebouwde kom leiden zoveel mogelijk naar de doorgaande randwegen; autoverkeer tussen verschillende wijken gaat altijd via de randwegen.
- + De Westelijke Stadsboulevard (tussen het 24 Oktoberplein en de Marnixbrug) is te veel een racebaan tussen Noord en Zuid in Utrecht. De gemeente maakt hier een mooie

groene baan van en kijkt serieus naar de ideeën van de bewoners zoals vastgesteld in 'Fris Alternatief'.

- ⊕ Bij de discussie over de Noordelijke Randweg Utrecht blijven we erop inzetten dat alle kruisingen ongelijkvloers worden. Ook blijven we strijden tegen verbreding van de A27.
- ⊕ De historische binnenstad wordt autoluw. De gemeente ontwikkelt een plan van aanpak om de Oudegracht autovrij te maken.
- ⊕ In de binnenstad wordt laden en lossen minder overlastgevend. Conform het advies van de wijkraad Binnenstad kijkt de gemeente naar de mogelijkheid om bakfietsen in te zetten.
- ⊕ Voor ouderen en andere mensen die minder mobiel zijn worden de looproutes naar het centrum en de wijk(winkel)centra, belangrijke ontmoetingsplekken en (zorg)voorzieningen zoveel mogelijk aangepast naar hun behoeften.
- ⊕ De wegen worden zo ingericht, dat de gemiddelde fietser binnen Utrecht sneller is dan de gemiddelde automobilist.

Ontwikkeling stationsgebied: keuzes nodig

Ook de komende jaren zijn er grote ontwikkelingen rond het centrumgebied. Er wordt gebouwd aan grote gebouwen waarin gewoond, gewerkt en gerecreëerd zal worden. Al die nieuwe gebouwen leiden tot uitdagingen en dus tot keuzes.

De ChristenUnie wil dat nieuwe ontwikkelingen ertoe leiden dat de leefbaarheid verbetert en dat er een omgeving ontstaat voor ontmoeting, prettig wonen en recreëren. We denken dan aan een kwalitatief goede openbare verblijfsruimte, schone lucht, zo min mogelijk geluidsoverlast, veel groen en weinig steen. En we willen verkeersstromen die ook daadwerkelijk stromen. De uitstekende ontsluiting van het gebied door openbaar vervoer, voor voetgangers en voor fietsers maken het mogelijk dit gebied vanaf het begin af aan autoluw of autoloos in te richten. Zo kan het stationsgebied een voorbeeld voor een moderne urbane omgeving worden. Bij de ontwikkeling van het gebied wil de ChristenUnie vooral uitgaan van de maatschappelijke behoefte. Daarbij is niet geld leidend, maar de maatschappelijke behoefte.

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

- + Het stationsgebied wordt niet alleen een doorgangsbied, maar ook een plaats voor ontmoeting. Voor dagjesmensen, passanten en mensen die er wonen.
- + Er komt een functiemix die zicht geeft op het ontstaan van een buurt waarin betrokkenheid op elkaar vanzelfsprekend is en waar ruimte is voor diversiteit.
- + De bereikbaarheid wordt geregeld door middel van voetgangerszones, goede fietsinfrastructuur (zowel paden als stallingen) en het al bestaande uitstekende openbaar vervoer.
- + In het stationsgebied wordt zo min mogelijk ruimte geboden aan autoverkeer. Daarom komt er een zeer lage parkeernorm, geen maaiveld-parkeren voor auto's en geen publiek parkeren.
- + Lokale warmtebellen worden tegengegaan door toepassing van veel horizontaal en verticaal groen, waaronder 'groene daken'.
- + Nog te ontwikkelen nieuwbouw wordt bij een tender of aanbesteding beoordeeld op groen en duurzaamheid in en rondom het gebouw.
- + Het fietskruispunt Vredenburg-Catharijnesingel is nu al het drukste punt van de stad. Er komt een alternatieve, snelle fietsroute voor doorgaand fietsverkeer dat niet in de binnenstad hoeft te zijn, via de Daalsetunnel.

Veilige buurten en straten

Ook al dalen de misdaadcijfers de laatste jaren, toch voelen veel mensen zich wel eens onveilig. In sommige buurten is veel sociale overlast en criminaliteit. Ook zijn er nieuwe gevoelens van onveiligheid, bijvoorbeeld rond radicalisering.

Elke buurt of wijk heeft een eigen veiligheidsaanpak nodig. Op dit moment zijn er de gemeentelijke wijkactieplannen, maar die zijn verouderd en daar zit weinig schwing meer in. Er zijn nieuwe, frisse ideeën nodig. Die zijn er genoeg met (nieuwe) bewoners, winkeliers, scholen, politie en woningcorporaties die bijdragen aan een goede buurt. Een buurt waarin jongeren veilig naar school gaan en ruimte hebben om te spelen, waarin ouders met een gerust hart wonen, werken en winkelen en waarin ouderen zonder zorg over straat kunnen, actief kunnen zijn en nog voluit van het leven kunnen genieten. Ook bij de aanpak van veiligheidsproblemen toont de ChristenUnie haar hart voor de samenleving. Hard waar het moet, zacht waar het kan, maar altijd met een hart. De ChristenUnie heeft aandacht voor slachtoffers en hun omgeving en stimuleert een effectieve, op herstel gerichte, aanpak van daders.

Onveilige plekken en plekken met overlast (zoals de Amsterdamsestraatweg) moeten worden aangepakt. Het gaat om zowel plekken die 'bewezen' onveilig zijn als plekken die als onveilig worden ervaren. Vaak zijn er fysieke aanpassingen nodig, maar vaak gaat het ook om maatschappelijke problemen die moeten worden aangepakt om de veiligheid te verbeteren. In veel buurten ervaren inwoners een toenemende onveiligheid in het verkeer. Handhaven op bijvoorbeeld te hard rijdend verkeer is hard nodig. Hoewel de gemeente niet zelf handhaaft, kan ze bij de politie inzetten op extra prioriteit. Verder is het noodzaak dat in meer buurten 30-kilometerzones komen en dat de gemeente vaker op bebording aangeeft wat de maximale snelheid is.

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

- + Burgers worden betrokken bij de veiligheid op straat, in de wijk en in huis. Dit kan door de inzet van bijvoorbeeld Burgernet, Waaks en WhatsApp-groepen in de wijk.
- + Het integraal veiligheidsplan wordt zo tijdig door de raad vastgesteld, dat de gemeente invloed kan uitoefenen op het vaststellen van de prioriteiten voor de politie.
- + De politie geeft voorrang aan high impact crimes als woninginbraak, geweld en overvallen. Ook auto-inbraak, autobrand en fietsendiefstal wordt stevig aangepakt, met nieuwe dan wel voortgezette actieplannen.
- + In de aansturing van de politie dringt de gemeente aan op lage drempels voor het doen van (anoniem) aangifte en op goede terugkoppeling door politie. Ook wordt ingezet op extra zichtbaarheid van de wijkagent.
- + De gemeente en veiligheidspartners zetten in op de aanpak van huiselijk geweld. Het experiment 'Take a break' wordt voortgezet en waar mogelijk uitgebouwd, waarbij vroege signalering en snelle aanpak centraal staan, zodat beginnende problemen niet escaleren.
- + De gemeente en veiligheidspartners zetten in op vroegsignalering van criminaliteit en radicalisering. Jongeren die het verkeerde pad op dreigen te gaan, worden direct en individueel benaderd. Het is in die gevallen belangrijk om te weten wat er achter de voordeur speelt; daarvoor werkt de gemeente samen met scholen, buurtwerkers, wijkagenten en sportverenigingen. De gemeente, veiligheidspartners en moskeeën ontwikkelen een aanpak om jongeren weerbaar te maken tegen radicaal gedachtegoed en signalen te delen.
- + De gemeente is alert op verwevenheid van boven- en onderwereld en het gebruik van vastgoed door grootschalige criminele organisaties (winkelpanden, kapsalons, horeca) en is samen met de politie creatief in het betreden en controleren van dit soort panden.
- + Onveilige plekken en plekken met overlast worden aangepakt (zoals (delen van) Lombok, het Verdomhoekje in Nieuw Engeland en Overkapel). Daarbij wordt waar nodig

extra cameratoezicht of gerichte handhaving ingezet. Zo nodig worden BOA's ook in avonduren en 's nachts ingezet.

- + De gemeente stuurt op extra verkeershandhaving door de politie en maakt werk van meer 30-kilometerzones en extra bebording. Op bijvoorbeeld de Amsterdamsestraatweg moet hard rijden steviger worden aangepakt. We kiezen daar voor een 30-kilometerzone, (meer) drempels en een andere straatinrichting.
- + Bij de inzet van kostbare middelen voor de aanpak van de Amsterdamsestraatweg geeft de gemeente prioriteit aan maatregelen tegen overlast, vandalisme en diepgewortelde criminaliteit tegenover kunst in de openbare ruimte, of extra inzet op communicatie.
- + De gemeente bestrijdt met prioriteit de inbraak op schepen die op het Amsterdam-Rijnkanaal aanmeren bij Kanaleneiland.
- + Criminele groepen zoals de 'Audibende' worden hard aangepakt, zowel langs bestuurlijke als strafrechtelijke weg.
- + De kosten van vandalisme worden verhaald op daders. De gemeente publiceert regelmatig de resultaten hiervan en de omvang van de schade ten gevolge van vandalisme door middel van een 'vandalismemeter'.
- + In probleemgebieden worden woningen versneld getransformeerd c.q. opgeknapt.

Drugs en alcohol: strijd tegen overlast en ongezond gebruik

Gezondheid staat in het drugs- en alcoholbeleid centraal, direct gevolgd door voorkomen van overlast. De ChristenUnie zet stevig in op preventie en verslavingszorg. De gemeente Utrecht moet, ook in haar rol als centrumgemeente, meer doen om de schadelijke en verslavende effecten van alcohol, wiet en synthetische drugs onder de aandacht te brengen.

De ChristenUnie wil dat de strijd tegen drank- en drugsmisbruik gevoerd wordt samen met scholen, ouders, verslavingszorg, horeca, politie, sportverenigingen, kerken, studentenverenigingen en andere betrokkenen. Gezien de politieke en maatschappelijke realiteit willen we het aantal coffeeshops maximeren op het huidige aantal en stevig inzetten op verplaatsing van zoveel mogelijk coffeeshops naar de randen van de stad, ver van woningen en scholen en ver van het toeristische centrum.

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

- + Gezondheid staat via de lijnen preventie en verslavingszorg centraal in het Utrechtse drugs- en alcoholbeleid.
- + Het aantal coffeeshops wordt gemaximeerd op het huidige aantal en de gemeente voert beleid om bestaande coffeeshops naar de randen van de stad te verplaatsen, ver van woningen en scholen en buiten het toeristische centrum.
- + De gemeente moet bij aanwezige coffeeshops handhaven op de landelijk vastgestelde AHOJ-GI-criteria. (Verboden om: te afficheren, harddrugs te verhandelen, overlast te veroorzaken, jeugd onder de achttien jaar toe te laten of aan hen te verkopen, grote hoeveelheden te verhandelen en het ingezetenen criterium.)
- + Tegen illegale hennepkwekerijen en growshops wordt hard opgetreden. Samen met andere gemeenten in de regio en de provincie pakken we drugsgerelateerde criminaliteit hard aan.
- + Nog steeds is het gebruik van alcohol door jongeren onder de achttien jaar in de horeca erg groot. De huidige Utrechtse aanpak is broodnodig. De gemeente moet voldoende toezichtcapaciteit voor de Drank- en Horecawet organiseren en daarbij regelmatig mystery guests gebruiken. Leeftijdsgrenzen worden streng gehandhaafd, ook bij gemeentelijke bijeenkomsten.
- + Signalen uit de buurt wegen zwaar bij het tegengaan van overlast.

Prostitutie en mensenhandel: een einde aan het leed achter de schone schijn

De prostitutiesector is onmiskenbaar verbonden met uitbuiting en mensenhandel. Op dit moment is er in Utrecht sprake van een soort 'tussenfase': het oude Zandpad is ontmanteld, de komst van het nieuwe Zandpad wordt gekenmerkt door chaos en problemen, de panden in de Hardebollenstraat zijn door de gemeente opgekocht en het is de vraag wat er met de tippelzone aan de Europalaan gaat gebeuren.

De ChristenUnie wil zich blijven inzetten voor een stad waarin prostitutie zo min mogelijk slachtoffers maakt. De ChristenUnie verzet zich tegen de illusie dat het 'reguleren' van prostitutie per definitie betekent dat het veilig en vrijwillig is. De tippelzone, eind jaren tachtig opgericht om drugsverslaafde vrouwen te 'helpen', moet sluiten.

De gemeente moet met de veiligheidspartners alle middelen inzetten om uitbuiting en mensenhandel tegen te gaan. Er is tegenwoordig ook veel thuisprostitutie, waarbij via internet diensten aangeboden worden. Daarbij is er een groot risico op illegaliteit, uitbuiting en mensenhandel. De ChristenUnie wil dat de veiligheidspartners ook voor deze 'onzichtbare' vorm van prostitutie afspraken maken over preventie, opsporing, zorg en samenwerking.

Welke concrete maatregelen moet de gemeente nemen?

- ⊕ De tippelzone heeft allang niet meer het doel waarvoor die ingericht was en wordt gesloten. De vrouwen die dat nodig hebben, krijgen goede opvang en begeleiding.
- ⊕ Als de gemeenteraad onverhoopt besluit tot verplaatsing van de tippelzone, moet dit een sterfhuisconstructie zijn: geen nieuwe vergunningen meer. Vrouwen die niet in Utrecht wonen en/of als bijbaan op de tippelzone werken, betalen een inkomensafhankelijke bijdrage om de kosten van toezicht en hulpverlening te dekken.
- ⊕ Gemeente, politie, justitie en hulpverleningsorganisaties zetten vol in op de aanpak van uitbuiting en mensenhandel en op exploitanten die prostituees jonger dan 21 jaar laten werken.
- ⊕ Er wordt geïnvesteerd in uitstapprogramma's voor prostituees.
- ⊕ Er wordt specifiek beleid ontwikkeld voor 'onzichtbare' prostitutie (via internet etc.).
- ⊕ De ontwikkelingen van het Nieuwe Zandpad worden gestaakt. Er is te weinig interesse vanuit de (schone) markt. Het gebied wordt ontwikkeld voor woningbouw, met een goede doorfietsroute langs de Vechtoever.
- ⊕ Als er in Utrecht al ruimte wordt geboden aan prostitutie, dan wordt dit behandeld als een zelfstandige economische sector; nu draait de gemeente nog voor te veel kosten op, waarmee prostitutie in feite gesubsidieerd wordt.